

**INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL DEL GRUP "la
Caixa"
corresponent al 31 de desembre de 2008**

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
A. ASPECTES GENERALS.....	2
1. Requeriments generals d'informació.....	3
2. Informació sobre els Recursos Propis computables	29
3. Informació sobre els requeriments de Recursos Propis.....	34
B. INFORMACIÓ QUALITATIVA I QUANTITATIVA DE RISCOS.....	40
1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució.....	42
2. Informació sobre el risc associat a la cartera industrial.....	82
3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació.....	87
4. Informació sobre el risc operacional.....	94
5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació	97

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

INTRODUCCIÓ

En el marc del Nou Acord de Basilea de 2004, conegut internacionalment com Basilea II, la determinació de la solvència de les entitats de crèdit s'articula en funció de tres pilars:

- Pilar 1: Exigències mínimes de capital
- Pilar 2: Procés de revisió supervisora
- Pilar 3: Disciplina de mercat

D'acord amb Basilea II, aquest informe constitueix el document *Informació amb Rellevància Prudencial*, l'objectiu del qual és el compliment regulatori del Pilar 3, en què s'estableix una sèrie de requisits de divulgació d'informació al mercat que han estat transposats pel Banc d'Espanya al Capítol Onzè de la Circular 3/2008 (d'ara endavant, Circular de Solvència), de 22 de maig de 2008, sobre determinació i control dels recursos propis mínims.

La informació que conté l'informe adjunt compleix els requisits que contempla la Circular de Solvència. Per elaborar-lo s'ha tingut en compte el que s'indica a la seva Norma Cent Novena, apartat 3, sobre la confidencialitat de la informació. El Grup "la Caixa" manifesta que no ha omès cap de les informacions requerides per raons de confidencialitat.

Aquest informe té com a finalitat facilitar als agents del mercat l'avaluació de la suficiència de capital del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008. Més concretament, conté la informació sobre els recursos propis, les exposicions i els processos d'avaluació del risc al Grup "la Caixa".

En compliment de les polítiques de divulgació aprovades pel Consell d'Administració de "la Caixa" durant la sessió del 18 de desembre de 2008, aquest informe ha estat verificat per la Comissió de Control (23 de març de 2009), prèvia aprovació per part del Consell d'Administració (19 de març de 2009). D'acord amb la normativa en vigor, el document *Informació amb Rellevància Prudencial* té una periodicitat mínima anual.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

A. ASPECTES GENERALS

ÍNDEX

1. Requeriments generals d'informació	3
1.1. Àmbit d'aplicació	3
1.1.1. <i>Descripció del grup consolidable</i>	3
1.1.2. <i>Altra informació de caràcter general</i>	7
1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos	8
1.2.1. <i>Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos</i>	8
1.2.1.1. Objectius en la gestió de riscos	8
1.2.1.2. Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos	8
1.2.1.3. Estructura organitzativa de la funció de riscos	10
1.2.2. <i>Risc de crèdit i de dilució</i>	12
1.2.2.1. Risc de crèdit	12
1.2.2.2. Risc de contrapart.....	15
1.2.3. <i>Risc associat a la cartera industrial</i>	18
1.2.4. <i>Risc de mercat de la cartera de negociació</i>	19
1.2.4.1. Risc de mercat	19
1.2.4.2. Risc de canvi	21
1.2.5. <i>Risc operacional</i>	22
1.2.6. <i>Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació</i>	25
2. Informació sobre els Recursos Propis computables.....	29
2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars	29
2.2. Import dels Recursos Propis	31
3. Informació sobre els requeriments de Recursos Propis.....	34
3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit.....	34
3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera industrial....	35
3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or	36
3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional.....	37
3.5. Procediment aplicat per avaluar la suficiència del capital intern	37

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1. Requeriments generals d'informació

1.1. Àmbit d'aplicació

La informació que es presenta en aquest informe correspon al Grup Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, el Grup "la Caixa"), l'entitat dominant del qual és Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, "la Caixa").

"la Caixa", com a caixa d'estalvis i segons els seus estatuts, és una institució financera de naturalesa no lucrativa, benèfica i social, de caràcter privat i independent de qualsevol altra empresa o entitat. L'objectiu social és el foment de l'estalvi en les modalitats autoritzades, la realització d'obres benèficosocials i la inversió dels fons corresponents en actius segurs i rendibles d'interès general.

Com a entitat de crèdit, subjecta a la normativa i a la regulació que determinin les autoritats econòmiques i monetàries espanyoles i de la Unió Europea, desenvolupa una activitat de banca universal amb un important desenvolupament dels serveis bancaris minoristes.

1.1.1. Descripció del grup consolidable

D'acord amb el que disposa la normativa vigent, existeix un "Grup" de societats quan una entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte a la resta de les entitats (dependents). Aquesta relació de control es manté, principalment, si l'entitat dominant posseeix, directament o indirectament, la majoria dels drets de vot de l'entitat dependent o té el dret de nomenar o cessar la majoria dels membres del Consell d'Administració.

Adicionalment, es conforma un "grup consolidable d'entitats de crèdit" si el grup és format per dues o més entitats consolidables per raó de la seva activitat (mateixa naturalesa o prolongació de l'activitat) i si es compleixen els requisits que estableix la Norma Segona, apartat 2, de la Circular de Solvència. Tindran la consideració d'"entitats financeres consolidables per la seva activitat" aquelles que es determinen a la Norma Segona, apartat 1, de la Circular de Solvència.

Tot seguit es resumeixen les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de consolidació aplicats per elaborar la informació del Grup "la Caixa" que conté aquest informe, i per elaborar els comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa":

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- Per elaborar els comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa", totes les entitats dependents han estat consolidades pel mètode d'integració global, independentment de si es consideren o no entitats consolidables per la seva activitat. Les entitats multigrup es consoliden pel mètode de la participació, tret de les tenidores d'accions,¹ que es comptabilitzen pel mètode d'integració proporcional.
- Pel que fa a la solvència, aquelles entitats dependents amb diferent activitat a les enumerades a l'apartat 1 de la Norma Segona de la Circular de Solvència, han estat considerades com a no consolidables per la seva activitat i es valoren pel mètode de la participació.

D'acord amb el que estableix la Norma Novena de la Circular de Solvència, les participacions s'han de deduir de recursos propis quan hi concorrin les circumstàncies següents:

- La participació en una entitat financera consolidable per la seva activitat, però no integrada en el grup consolidable, és superior al 10% del capital o dels drets de vot de la participada.
- La participació en una entitat asseguradora, reasseguradora o en una entitat l'activitat principal de la qual consisteixi a tenir participacions en entitats reasseguradores,² supera el 20% dels drets de vot o del capital de la participada.
- Se n'ha de deduir també l'excés que representi la inversió en una participació qualificada respecte al 15% dels recursos propis computables del Grup.

A la taula següent es detalla el tractament aplicat a cadascuna de les entitats que constitueixen el Grup "la Caixa" als efectes de la determinació de la solvència del Grup i de l'elaboració dels comptes anuals consolidats.

¹ Les entitats tenidores d'accions són Hisusa Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos, S.A. i Repinves, S.A.

² Vegeu el concepte de "participació" a l'apartat 1r de l'article 185 de la Llei de Societats Anònimes.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació		Tractament per a l'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa (1)	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables globalment a l'efecte de solvència						
Caifor, S.A. (2) (3)	Societat de cartera	50,00	100,00	✓		
Caixa Capital Desarrollo, S.C.R. de Régimen Simplificado, S.A. (2)	Societat de capital de risc	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital Pyme Innovación, S.C.R. de Régimen Simplificado, S.A.	Societat de gestió de capital de risc	80,65	80,65	✓		
Caixa Capital Risc, S.G.E.C.R., S.A.	Societat de gestió de capital de risc	99,99	100,00	✓		
Caixa Capital Semilla, S.C.R. de Régimen Simplificado, S.A.	Societat de gestió de capital de risc	100,00	100,00	✓		
Caixa Corp, S.A.	Tinença d'accions	100,00	100,00	✓		
Caixa Finance, B.V.	Financera	100,00	100,00	✓		
Caixa Preference, S.A.U.	Financera	100,00	100,00	✓		
CaixaRenting, S.A. (2)	Arrendament de vehicles i maquinària	100,00	100,00	✓		
Catalunya de Valores, S.G.P.S., U.L. (2)	Societat de cartera	100,00	100,00	✓		
Corporación Hipotecaria Mutua, E.F.C., S.A.	Crèdit hipotecari	100,00	100,00	✓		
Crisegen Inversiones, S.L. (2)	Tinença d'accions	100,00	100,00	✓		
Critería CaixaCorp, S.A.	Holding de participacions. Serveis de consultoria i d'administració	79,45	79,45	✓		
e-la Caixa 1, S.A.	Call Center i assessorament de clients (Internet)	100,00	100,00	✓		
FinanciaCaixa 2, E.F.C., S.A.	Financera	99,67	100,00	✓		
FinConsum, E.F.C., S.A. (2)	Finançament al consum	100,00	100,00	✓		
GDS-CUSA, S.A.	Serveis	100,00	100,00	✓		
GestiCaixa, S.G.F.T., S.A. (2)	Gestora de fons de titulització	91,00	100,00	✓		
Grand Península Desarrollos Urbanísticos Tarraconenses, S.L. (2)	Activitats immobiliàries i tinença d'accions	0,00	100,00	✓		
Hodefí, S.A.S. (2)	Societat de cartera	0,00	100,00	✓		
Holret, S.A.U. (2)	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Iniciativa Emprendedor XXI, S.A.	Foment d'iniciatives relacionades amb l'emprenedoria i la innovació	100,00	100,00	✓		
InverCaixa Gestión, S.G.I.I.C., S.A. (2)	Gestora d'Institucions d'Inversió Col·lectiva	100,00	100,00	✓		
Inversiones Autopistas, S.L. (2)	Societat de cartera	50,10	50,10	✓		
Invervida Consulting, S.L. (2)	Tinença d'accions	0,00	100,00	✓		
MicroBank de la Caixa, S.A.	Finançament de microcrèdits	100,00	100,00	✓		
Negocio de Finanzas e Inversiones I, S.L. (2)	Serveis	100,00	100,00	✓		
Recouvrements Dulud, S.A. (2)	Financera	0,00	100,00	✓		
Serveis Informàtics la Caixa, S.A.	Prestació de serveis informàtics	100,00	100,00	✓		
Servihabitat XXI, S.A.U.	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Sodemi, S.A.S. (2)	Promoció i arrendament immobiliari	0,00	100,00	✓		
Suministros Urbanos y Mantenimientos, S.A.	Gestió d'obres i manteniment	51,00	100,00	✓		
Tenedora de Vehiculos, S.A. (2)	Rènting	0,00	65,00	✓		
Trade Caixa I, S.A.	Administració i assessorament fiscal i mercantil	100,00	100,00	✓		
Entitats consolidables proporcionalment a l'efecte de solvència						
Hisusa Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos, S.A. (2)	Societat de cartera	49,00	49,00	✓		
Repinves, S.A. (2)	Societat de cartera	67,60	67,60	✓		

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació		Tractament per a l'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa (1)	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats deduïbles de Recursos Propis a l'efecte de solvència						
AgenciaCaixa, S.A. (2)	Agència d'assegurances	0,00	100,00	✓		
Banco BPI, S.A. (2) (4)	Banca	29,38	29,38			✓
Boursorama, S.A. (2) (4)	Banca	0,00	20,95			✓
Caixa de Barcelona Seguros de Vida, S.A. de Seguros y Reaseguros	Assegurances	100,00	100,00	✓		
GDS Correduria de Seguros, S.L. (2)	Corredoria d'assegurances	67,00	67,00	✓		
G. Financiero Inbursa, S.A.B. de C.V. (2) (4)	Banca	20,00	20,00			✓
"la Caixa" Patrimonios Consulting Agencia de Seguros Exclusiva, S.A.	Corredoria d'assegurances	100,00	100,00	✓		
RentCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros	Assegurances	100,00	100,00	✓		
SegurCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros (2)	Assegurances	0,00	100,00	✓		
Telefónica Factoring, E.F.C., S.A. (4)	Factoring	20,00	20,00			✓
Telefónica Factoring do Brasil, L.T.D.A. (4)	Factoring	20,00	20,00			✓
VidaCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros (2)	Assegurances	20,00	100,00	✓		
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a l'efecte de solvència						
Abertis Infraestructuras, S.A. (2) (4)	Gestió d'infraestructures de transport i de comunicacions	20,66	25,04			✓
Aris Rosen, S.A.U.	Serveis	100,00	100,00	✓		
Arrendament Immobiliari Assequible II, S.L.U.	Arrendament d'habitatges de protecció oficial	0,00	100,00	✓		
Arrendament Immobiliari Assequible, S.L.U.	Immobil·lària	0,00	100,00	✓		
Cegipro, S.A.S. (2)	Immobil·lària	0,00	100,00	✓		
Ediciones 62, S.A. (4)	Edició de llibres	30,00	30,00			✓
Foment Immobiliari Assequible, S.A.U.	Promoció d'habitatges de protecció oficial	100,00	100,00	✓		
Gas Natural, SDG, S.A. (2) (4)	Distribució de gas	37,49	37,49			✓
Hotel Caribe Resort, S.L. (2)	Explotació hotelera	0,00	60,00	✓		
Inforsistem, S.A. (4)	Serveis de reproducció i d'impressió digital	28,42	28,42			✓
Inversiones Inmobiliarias Oasis Resort, S.L.	Serveis	60,00	60,00	✓		
Inversiones Inmobiliarias Teguisse Resort, S.L.	Serveis	60,00	60,00	✓		
MediCaixa, S.A.	Serveis financers	100,00	100,00	✓		
Port Aventura, S.A. (2)	Explotació de parc temàtic	80,58	100,00	✓		
PromoCaixa, S.A.	Comercialització de productes	99,99	100,00	✓		
SCI Caixa Dulud (2)	Gestió d'immobles	0,00	100,00	✓		
Serviticket, S.A.	Venda d'entrades	0,00	100,00	✓		
Sociedad General de Aguas de Barcelona, S.A.	Serveis a la col·lectivitat (cicle integral de l'aigua i salut)	11,54	44,10			✓
Valoraciones y Tasaciones Hipotecarias, S.A.	Financera	100,00	100,00	✓		

(1) Inclou les participacions a través de "la Caixa" i de Criteria CaixaCorp, S.A., de la qual "la Caixa" posseeix el 79,45% de participació.

(2) Participacions a través del Grup Criteria CaixaCorp, S.A.

(3) N'ha canviat la raó social; des del 2 de febrer de 2009 s'anomena SegurCaixa Holding, S.A.

(4) Entitat associada. No forma part del Grup "la Caixa" d'elaboració dels comptes anuals consolidats.

Taula 1 – Diferències de consolidació als efectes de solvència i comptables

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1.1.2. Altra informació de caràcter general

El 31 de desembre de 2008 no existeix cap impediment de caràcter material, pràctic o jurídic per fer la transferència immediata de fons propis o el reemborsament de passius entre les entitats dependents del Grup "la Caixa" i de la seva entitat dominant, "la Caixa". Addicionalment, no es té constància de cap fet que faci pensar que puguin existir aquests impediments en el futur.

El 31 de desembre de 2008 totes les entitats dependents subjectes als requeriments de recursos propis mínims en l'àmbit individual i no incloses al grup consolidable compleixen els requeriments de recursos propis que estableixen les diverses normatives que els són d'aplicació.

D'acord amb la Circular de Solvència, les entitats de crèdit integrades al grup consolidable d'entitats de crèdit de "la Caixa" han de complir individualment els requeriments de recursos propis mínims establerts. S'ha sol·licitat al Banc d'Espanya que eximeixi les entitats de crèdit compreses al Grup que s'esmenten tot seguit del compliment dels requeriments de capital individual:

- FinConsum, E.F.C., S.A. (filial de Criteria CaixaCorp, S.A.).
- Corporación Hipotecaria Mutua, E.F.C., S.A.
- FinanciaCaixa 2, E.F.C., S.A.
- MicroBank de la Caixa, S.A.
- "la Caixa", a l'efecte de compliment en l'àmbit individual.

A la sol·licitud que ha realitzat, el Grup "la Caixa" ha manifestat que hi concorren les circumstàncies assenyalades a la Norma Cinquena de la Circular de Solvència:

- No existeixen, ni és previsible que existeixin, impediments pràctics o jurídics rellevants per fer la transferència immediata de fons propis per part de "la Caixa" a les entitats dependents, ni perquè "la Caixa" reemborsi els deutes que les entitats dependents tinguin amb finançadors aliens (entitats de crèdit, obligacionistes o qualsevol altre creditor financer). De la mateixa manera, no existeixen, ni és previsible que existeixin, impediments pràctics o jurídics rellevants per fer la transferència de fons propis o el reemborsament de passius a "la Caixa".
- Els procediments d'avaluació, mesurament i control de riscos s'efectuen en l'àmbit de grup consolidable de "la Caixa" i inclouen els de "la Caixa" i els de les entitats dependents esmentades. A més a més, "la Caixa" i aquestes entitats dependents duen a

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

terme un seguiment continu per garantir que disposen en tot moment d'un nivell de recursos propis adequat al seu perfil de risc.

Els riscos de tercers amb les entitats filials esmentades són poc significatius, d'acord amb la definició que conté la Circular de Solvència.³

1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos

1.2.1. Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos

1.2.1.1. Objectius en la gestió de riscos

El negoci de qualsevol entitat de crèdit s'ha de fonamentar en una sòlida gestió global del risc. En particular, la gestió global del risc al Grup "la Caixa" té com a objectiu primordial la tutela de la sanitat del risc amb la finalitat de garantir als seus dipositants la solvència de l'entitat en qualsevol circumstància. El Grup procedeix de manera sistemàtica a la identificació, el mesurament i la valoració dels riscos inherents a qualsevol decisió de negoci per assolir d'aquesta manera l'optimització de la relació rendibilitat-risc en el servei prestat als seus clients.

Els riscos en què s'incorre a conseqüència de l'activitat mateixa del Grup "la Caixa" es classifiquen de la manera següent: risc de crèdit, derivat tant de l'activitat de banca comercial com de la cartera de participades; risc de mercat, dins del qual s'inclouen el risc de tipus d'interès estructural de balanç, el risc de preu o tipus associat a les posicions de l'activitat de tresoreria, i el risc de canvi; risc de liquiditat i risc operacional.

Totes les actuacions en l'àmbit del mesurament, el seguiment i la gestió del risc es duen a terme d'acord amb la recomanació que emana de Basilea II i la seva consegüent transposició a través de les corresponents directives europees i la legislació espanyola en vigor.

1.2.1.2. Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos

Tot seguit es presenten els principis generals que regeixen la gestió dels riscos al Grup "la Caixa":

³ Vegeu la Norma Cinquena de la Circular de Solvència, número 2, apartat d) i). S'entendran com a poc significatius aquells riscos de tercers amb la filial que no excedeixin el 5% dels del grup, mesurats com a mitjana dels que s'hagin registrat en els darrers tres anys, sempre que en el darrer any no excedeixin el 10% d'aquells.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- **Govern corporatiu**
 - El Consell d'Administració aprova i revisa periòdicament les principals polítiques i estratègies de gestió del risc.
 - L'Alta Direcció estableix directrius orientades a la gestió efectiva dels riscos assumits i assegura que s'estableixen les polítiques i els procediments necessaris per controlar aquests riscos.
 - S'assignen responsabilitats concretes a comitès i àrees organitzatives, la qual cosa assegura una segregació de funcions adequada en el procés general de gestió del risc, en especial entre els processos d'admissió i control.
 - L'Entitat es dota d'àrees organitzatives concretes encarregades del mesurament, el control i la gestió dels riscos als quals s'exposa de manera significativa.

- **Polítiques d'assumpció de risc**
 - L'Entitat estableix una estructura de límits que té en compte totes les fonts materials de risc a les quals s'exposa.
 - Es defineixen procediments per seguir de manera recurrent els nivells de risc en què s'ha incorregut i la seva coherència amb els límits aprovats. Així mateix, es defineixen procediments per a la comunicació puntual, si s'escau, dels límits que s'excedeixin als nivells jeràrquics amb competències en aquesta matèria.

- **Independència funcional**
 - La funció de riscos és independent des del punt de vista organitzatiu de les funcions de negoci (prenedores de risc) i es dota d'equips especialistes en els riscos que mesura i controla.

- **Mesurament de riscos**
 - Es desenvolupen metodologies per al mesurament dels riscos de manera homogènia, ortodoxa i prudent. L'Entitat es dota de mitjans humans i tècnics per aplicar correctament les metodologies desenvolupades.
 - Aquestes metodologies i la seva aplicació se sotmeten periòdicament a revisions tant internes com externes a l'Entitat i, en qualsevol cas, a les que estipuli el Supervisor en l'exercici de la seva responsabilitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- L'aplicació de metodologies es realitza sobre el conjunt de l'exposició a cada risc material i té en compte tant escenaris de condicions normals com escenaris de tensió.
- **Seguiment i control**
 - Es comuniquen els mesuraments de risc dins del termini i en la forma escaient als òrgans i a les àrees organitzatives que participen en la gestió i el control del risc.
- **Integració en la gestió**
 - Les mesures de risc formen part dels processos de decisió de l'Entitat. L'anàlisi dels nous negocis té en compte de manera proactiva els riscos que s'hi ha assumit i valora si són conseqüents i adequats al nivell de tolerància aprovat.

1.2.1.3. Estructura organitzativa de la funció de riscos

L'estructura organitzativa del Grup "la Caixa" pel que fa a la gestió del risc considera les regles bàsiques que estableix la Circular de Solvència del Banc d'Espanya, que són fonamentalment les següents:

- La creació d'una funció global de riscos que en permeti una gestió integral.
- La independència de les àrees de negoci bancari i dels sistemes d'admissió, mesurament, seguiment i control.
- La implicació de l'Alta Direcció en la definició i la gestió de les estratègies de riscos.

En aquest sentit i en compliment de la normativa en vigor, el Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de riscos del Grup. En el marc de les atribucions delegades pel Consell d'Administració, L'Alta Direcció ha configurat els següents comitès de gestió de riscos:

- **Comitè Global del Risc.** Instrumenta la capacitat executiva de la direcció de riscos amb l'objectiu de garantir-ne l'alineació amb l'estratègia de l'Entitat en termes de negoci i nivell de solvència, i és responsable, entre d'altres, de l'estratègia de gestió i del seguiment del risc, i de l'establiment del marc de delegació de facultats.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- **Comitè de Polítiques de Concessió.** Proposa les facultats i els preus de les operacions actives, les mesures d'eficiència i de simplificació de processos, el nivell de risc assumit per a diagnòstics d'acceptació i els perfils de risc acceptats a campanyes comercials.
- **Comitè de Crèdits.** Analitza i, si s'escau, aprova les operacions dins del seu nivell d'atribucions i eleva al Consell d'Administració les que l'excedeixin.
- **Comitè de Gestió d'Actius i Passius (COAP).** Assumeix la responsabilitat de gestionar els riscos de liquiditat, de tipus d'interès i de canvi del Grup "la Caixa".

Adicionalment, les següents direccions generals adjuntes executives exerceixen un paper rellevant en la funció de gestió del risc:

- **Direcció General Adjunta Executiva de Riscos**, que consta de les direccions executives següents:
 - *Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos.* És responsable de tutelar la sanitat del risc i la qualitat de l'actiu, de preservar els mecanismes de solvència i garantia, i d'orientar la configuració d'un perfil de riscos d'acord amb els principis generals de gestió del risc i amb els objectius del Grup "la Caixa".

Els objectius fonamentals són la identificació, la valoració i la integració de les diferents exposicions per riscos, i també l'avaluació de la rendibilitat ajustada al risc de cada àmbit d'activitat, des d'una perspectiva global del Grup "la Caixa" i d'acord amb la seva estratègia de gestió.

 - *Direcció Executiva de Riscos – Anàlisi i Concessió.* És responsable de l'anàlisi i la concessió dels riscos tant en l'àmbit d'empreses com de particulars.
- **Direcció General Adjunta Executiva responsable de l'Àrea de Mercats**, que inclou l'Àrea de Control de Riscos de Mercat.

En aquestes direccions es materialitzen les funcions d'independència requerides per la Circular de Solvència. Les seves àrees i funcions actuen des d'un punt de vista organitzatiu i funcional de manera independent a les àrees prenedores del risc per reforçar l'autonomia de les tasques de gestió, seguiment i control, en una tasca orientada a la gestió integral dels diferents riscos.

La funció de riscos s'adapta a l'organització descentralitzada de "la Caixa", però garanteix alhora el màxim rigor en l'aplicació dels criteris de risc. La Xarxa Territorial de "la Caixa" s'estructura en Oficines, Direccions d'Àrea de Negoci, Delegacions Generals i Direccions Territorials, i concedeix

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

el 97% de les operacions (41% de l'import), d'acord amb dades de l'exercici 2008. Quan una operació excedeix les facultats de les Direccions Territorials, l'aprovació correspon, si escau, al Comitè de Crèdits i, en darrera instància, al Consell d'Administració.

Finalment, i com a complement dels controls realitzats, l'Àrea d'Auditoria de "la Caixa" verifica de manera continuada l'adequació dels sistemes de control intern i la idoneïtat dels mètodes de mesurament i control de riscos utilitzats per les diferents àrees involucrades en la funció de seguiment de riscos.

En els epígrafs següents es descriuen de manera individual els riscos rellevants inherents a l'activitat del Grup "la Caixa".

1.2.2. Risc de crèdit i de dilució

El risc de crèdit, inherent a l'activitat de les entitats de crèdit, deriva de l'eventual incapacitat de la contrapart per complir amb els seus compromisos de pagament (*default*). Es tracta del risc més significatiu assumit pel Grup "la Caixa" i es desglossa en risc de l'activitat creditícia, risc de contrapart, generat per l'operativa de tresoreria, i risc vinculat a la cartera de participades.

1.2.2.1. Risc de crèdit

1. Descripció i política general

El risc de crèdit és el més rellevant del Grup "la Caixa", i d'aquí prové la importància de la gestió.

La concessió d'operacions actives a "la Caixa" segueix com a criteri bàsic l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat, però no és política de l'Entitat l'aprovació d'operacions per la simple existència de garanties. Si aquesta condició es compleix, també són importants l'obtenció de garanties addicionals, sobretot en operacions de llarga durada, i la fixació d'un preu d'acord amb les dues condicions anteriors.

El Grup "la Caixa" orienta l'activitat creditícia vers la satisfacció de les necessitats de finançament de les famílies i de les empreses, la qual cosa presenta un alt grau de diversificació i d'atomització amb la consegüent reducció del risc creditici. El negoci es desenvolupa bàsicament a Espanya, motiu pel qual no existeix exposició a països amb elevat risc.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

De conformitat amb el que estableix el Pla Estratègic de l'Entitat, "la Caixa" té la voluntat de mantenir el lideratge en el finançament hipotecari de particulars (els crèdits amb garantia hipotecària representen el 67% del total de crèdits) i de reforçar-ne encara més la posició en el negoci de crèdits personals. Addicionalment, l'estratègia de "la Caixa" se centra també a estar més present en el segment d'empreses.

El moment particular del cicle econòmic exigeix establir polítiques que ofereixin determinades ajudes a clients, en un marc d'actuació aprovat per la direcció de l'Entitat i amb vigilància de l'ortodòxia dels processos de refinançament.

En aquest sentit, el sistema de facultats controla que el nivell exigít sigui conforme amb el marc d'ajudes aprovades.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Com s'ha esmentat anteriorment, el Comitè Global del Risc, integrat per membres de l'Alta Direcció, té com a funció principal analitzar i fixar les estratègies o polítiques generals de concessió de crèdits en l'àmbit de l'actuació de la xarxa.

La Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos es responsabilitza de les polítiques i dels procediments d'admissió, i també de l'elaboració i del seguiment dels models de risc de crèdit. D'aquesta Direcció depenen les àrees següents:

- **Àrea de Polítiques i Procediments d'Admissió**, responsable de l'adopció de les polítiques aplicables a les noves operacions: facultats internes, preus i rendibilitat, documentació dels expedients, mitigació del risc per acceptació de garanties, i de la integració de les eines de mesurament en els sistemes de decisió.
- **Àrea d'Anàlisi i Seguiment del Risc de Crèdit**, responsable del seguiment dels acreditats i de la integració dels resultats corresponents en els sistemes d'admissió. D'aquesta àrea depèn també la funció de ràting corporatiu.
- **Àrea de Metodologia i Models de Risc de Crèdit**, la funció principal de la qual consisteix en la construcció, el manteniment i el seguiment dels sistemes de mesurament de risc de crèdit. D'altra banda, supervisa que les decisions preses d'acord amb aquests sistemes de mesurament tinguin en compte la qualitat dels riscos. Per assolir aquests objectius, es revisen periòdicament tots els models per detectar possibles deterioraments

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

de la qualitat de les mesures, i també les estimacions per incorporar d'aquesta manera les variacions del cicle econòmic.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El 25 de juny de 2008 el Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a utilitzar mètodes basats en models de qualificació interna (IRB) per calcular els requeriments de recursos propis per risc de crèdit.

"la Caixa" disposa d'un conjunt d'eines i tècniques d'acord amb les necessitats particulars de cadascun dels riscos; d'aquesta manera, en els càlculs de probabilitat d'incompliment s'utilitzen eines de ràting i *scoring*, es duen a terme càlculs de severitat i de pèrdua esperada de les diferents carteres i es disposa, així mateix, d'eines de rendibilitat ajustada al risc i d'eines de *pricing*.⁴

El mesurament del risc s'articula d'acord amb dos conceptes: la pèrdua esperada i la pèrdua inesperada.

- **Pèrdua esperada.** Es defineix com el producte de les tres magnituds següents: probabilitat d'incompliment, exposició i severitat.
- **Pèrdua inesperada.**

El Grup "la Caixa" disposa d'eines per preveure la probabilitat d'incompliment de cada acreditat que cobreixen la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments que encara no són coberts, poc rellevants pel que fa a exposició global, es realitza la captura d'informació rellevant per construir en el futur eines de predicció de la probabilitat d'incompliment.

La funció de seguiment, desenvolupada per l'Àrea d'Anàlisi i Seguiment del Risc de Crèdit, consisteix a elaborar informes de seguiment sobre els acreditats o grups d'empreses amb riscos d'import més elevat, i a fer el seguiment dels titulars de risc que presenten símptomes de deteriorament en la qualitat creditícia.

Per fer això, "la Caixa" disposa d'un sistema d>alertes de risc i d'un sistema de qualificació dels acreditats en funció del seu comportament. Aquest sistema d>alertes està totalment integrat als

⁴ Vegeu la nota 3.1 "Exposició al risc de crèdit" dels Comptes Anuals de 2008 per a major referència a aquests continguts.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

sistemes d'informació de clients i, al seu torn, la informació sobre alertes de cada client està integrada a tota la resta d'informació relativa al client en particular.

Com a resultat del seguiment, s'estableixen uns "Plans d'Acció" sobre cadascun dels acreditats analitzats. L'objectiu és complementar-ne la qualificació per alertes i, simultàniament, orientar la política de concessió per a noves operacions.

Atesa la situació actual del mercat immobiliari, "la Caixa" ha establert un pla específic de revisió de les exposicions més problemàtiques, per al qual s'han creat equips específics per a la gestió dels riscos resultants.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

La mitigació s'assoleix mitjançant l'aportació de garanties per part de l'acreditat. En aquest sentit, és pràctica habitual que les operacions a llarg termini disposin de garanties sòlides (hipoteca, fiança dels socis, fiança de la matriu, pignoració de productes de passiu), ja que la capacitat de devolució està sempre subjecta a la contingència del pas del temps i a la dificultat d'avaluar i controlar els projectes d'inversió.⁵

A més a més, hi ha un seguit de límits relatius a les exposicions (límits de circulat, límits als grans riscos i altres límits) i límits a les facultats d'aprovació.

1.2.2.2. *Risc de contrapart*

1. Descripció i política general

L'objectiu principal de la gestió del risc de contrapart al Grup "la Caixa" és l'alineament de la seguretat amb els objectius de negoci de l'Entitat. Es tracta de configurar un perfil de riscos que, d'una banda, faciliti el compliment dels pressupostos de rendibilitat i la creació de valor, i, de l'altra, que garanteixi la solvència a mitjà i a llarg termini de la institució.

Atès que la concessió d'operacions a entitats financeres s'emmarca principalment en el context de l'operativa a Mercats Financers, l'Entitat ha de disposar d'un marc predefinit que permeti una

⁵ Vegeu l'apartat 1.2.4 "Tècniques de reducció del risc de crèdit" de la part B d'aquest mateix document per obtenir-ne informació més detallada.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

immediata presa de decisions respecte a l'assumpció de risc de contrapart. En aquest sentit, "la Caixa" disposa d'un sistema de concessió de línies aprovat pel Comitè de Direcció, l'exposició màxima autoritzada de risc de crèdit amb una contrapart del qual es determina per mitjà d'un càlcul complex, basat fonamentalment en els ràtings i en l'anàlisi dels estats financers de les entitats. D'altra banda, hi ha una sèrie de restriccions de caràcter general que determina la concessió de les línies esmentades.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

La funció de risc bancari, integrada a la Direcció Executiva de Riscos – Anàlisi i Concessió, és la unitat responsable de tots els riscos de contrapart bancària assumits pel Grup "la Caixa", amb independència del tipus d'operativa i de l'àmbit d'activitat que els genera. En aquest sentit, les principals funcions assignades són:

- La determinació dels límits de risc per contrapart.
- L'anàlisi i el seguiment de contraparts i riscos.
- El control de la utilització de límits i excedits.
- El seguiment del risc legal.
- L'elaboració d'informació de riscos per a òrgans interns de "la Caixa", per al Banc d'Espanya, per a agències de ràting, etc.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La quantificació i la gestió del risc de crèdit derivat de l'operativa de Tresoreria presenten certes peculiaritats, bàsicament pel tipus d'instruments financers utilitzats i pel grau de rapidesa i de flexibilitat que exigeixen les transaccions de Tresoreria.

La pràctica totalitat de les exposicions s'assumeixen amb contraparts localitzades majoritàriament a països europeus i als Estats Units.

D'altra banda, la distribució per ràtings de les contraparts del Grup "la Caixa" reflecteix el fort pes dels ràtings superiors a l'AA i la circumscripció de l'operativa a les contraparts qualificades com a *investment grade* o grau d'inversió, que són aquelles que les agències de qualificació creditícia internacionals han considerat segures per l'elevada capacitat de pagament.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

El risc de contrapart relatiu a les operacions de derivats va associat quantitativament al seu risc de mercat, ja que la quantitat que deu la contrapart s'ha de calcular en funció del valor de mercat de les operacions contractades més el seu valor potencial (possible evolució del seu valor en una situació extrema de preus de mercat, d'acord amb la sèrie històrica coneguda d'evolució dels preus i dels tipus de mercat).

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Les principals polítiques i tècniques de mitigació de risc emprades com a part de la gestió diària de les exposicions bancàries són:

- **Contractes ISDA/CMOF.** Contractes marc estandarditzats per emparar l'operativa global de derivats amb una contrapart. Les seves clàusules inclouen explícitament la possibilitat de compensar els fluxos de cobrament i de pagament pendents entre les parts per a tota l'operativa de derivats que cobreixen aquest contractes.
- **Contractes CSA (dipòsits col·lateral).** Són acords en virtut dels quals les parts es comprometen a realitzar un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre elles, basant-se en un acord de compensació previ inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF. Hi ha més de 50 contractes actius a "la Caixa", la qual cosa implica que l'operativa de derivats estigui col·lateralitzada en un percentatge superior al 95%.
- **Contractes GMRA (col·lateral sobre operacions amb pacte de recompra).** Són acords en virtut dels quals les parts es comprometen a realitzar un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada per la desviació que es pugui produir entre el valor de l'import meritat per la compravenda simultània de títols i el valor de mercat d'aquests.
- **Clàusules *break-up*.** Permeten, a partir d'un termini determinat de la vida del contracte, formalitzar-ne la resolució anticipada per decisió lliure d'una de les parts. D'aquesta manera, permeten mitigar el risc de contrapart perquè redueixen la durada efectiva dels derivats subjectes a aquesta clàusula.
- **Sistemes de liquidació lliurament contra pagament.** Permeten eliminar el risc de liquidació amb una contrapart ja que la compensació i la liquidació d'una operació es realitzen simultàniament i de manera inseparable. És especialment rellevant el sistema de liquidació CLS, que permet assegurar el lliurament contra pagament quan hi ha fluxos simultanis de cobrament i pagament en diferents divises.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1.2.3. Risc associat a la cartera industrial

1. Definició i política general

El risc de la cartera de participades del Grup "la Caixa" és el risc associat a la possibilitat d'incórrer en pèrdues pels moviments dels preus de mercat i/o per la fallida (*default*) de les posicions que formen la cartera de participacions amb un horitzó de mitjà i llarg termini.

En general, el Grup "la Caixa" realitza inversions de caràcter estratègic i desenvolupa una gestió activa de la cartera de participacions a través de la seva participació en els òrgans de govern de les societats participades. Des d'un punt de vista comptable, la inversió en instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació es troba registrada als epígrafs "Participacions" (entitats dependents no consolidables per la seva activitat, multigrup i associades) i "Actius financers disponibles per a la venda" (resta de participacions).⁶

Criteria CaixaCorp, S.A., societat dependent del Grup "la Caixa", gestiona i controla la pràctica totalitat de la cartera de participacions del Grup. El 31 de desembre de 2008 "la Caixa" ostentava una participació del 79,45% a Criteria CaixaCorp, S.A.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

L'Àrea de Gestió Global del Risc disposa d'una Unitat de Control del Risc de Participades que realitza anàlisis de seguiment del risc de posició accionarial emprant algunes de les eines sorgides dins del marc de la Circular de Solvència del Banc d'Espanya.

Així mateix, aquesta unitat col·labora amb altres àrees de l'Entitat i amb Criteria CaixaCorp, S.A. en el procés de càlcul i *reporting* regulatori de l'estat de solvència corresponent.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El mesurament del risc de les posicions que formen la cartera de participacions es realitza tant des del punt de vista del risc implícit en la volatilitat dels preus de mercat, utilitzant models VaR

⁶ Vegeu l'apartat 2 "Informació sobre el risc associat a la cartera industrial" de la part B d'aquest mateix document per obtenir-ne informació més detallada.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

(estimació estadística de les pèrdues màximes potencials a partir de dades històriques sobre l'evolució dels preus) com sobre el diferencial de rendibilitat amb el tipus d'interès sense risc, tal com s'indica a Basilea II, com des del punt de vista de l'eventualitat de fallida, aplicant models basats en l'enfocament PD/LGD, seguint també les disposicions de Basilea II.

Es realitza un seguiment continuat d'aquests indicadors amb la finalitat de poder prendre en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup "la Caixa".

Aquestes mesures i el seu desenvolupament són necessaris per fer el seguiment de la gestió de la cartera de participades i per a la presa de decisions estratègiques, referents a la composició de la cartera, efectuada per l'Alta Direcció del Grup "la Caixa".

1.2.4. Risc de mercat de la cartera de negociació

1.2.4.1. Risc de mercat

1. Definició i política general

El Grup "la Caixa" està subjecte al risc de mercat de la cartera de negociació per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i les mercaderies, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions en renda fixa privada.

Els factors de risc es gestionen en funció de la relació rendibilitat-risc determinada per les condicions i les expectatives del mercat i en l'entorn de l'estructura de límits i el marc operatiu autoritzat.

Per gestionar aquest risc, el Grup "la Caixa" aplica models interns per calcular els recursos propis regulatoris per risc de mercat de la cartera de negociació, per risc de tipus de canvi i d'or, i per risc de preu de matèries primeres, des que el dia 13 de desembre de 2007 el Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a aplicar-los.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

L'Àrea de Control de Riscos de Mercat, en dependència de la Direcció General Adjunta Executiva responsable de l'Àrea de Mercats de "la Caixa", és responsable d'efectuar el seguiment del risc de mercat de la cartera de negociació i l'estimació del risc de contrapart i del risc operacional associat a l'activitat a mercats financers.

Aquesta àrea realitza diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked-to-market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits globals de *Value at Risk* (d'ara endavant, VaR) i de sensibilitats aprovats per la Direcció, i l'anàlisi de la relació resultat obtingut davant del risc assumit. D'aquesta manera, diàriament es reporta un informe de control a l'Alta Direcció, als responsables de gestió i a Auditoria Interna.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La mesura de risc de mercat de referència és el VaR al 99% amb un horitzó temporal d'un dia. El VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions següents:

- VaR Paramètric amb una matriu de covariàncies calculada amb 75 dies efectius.
- VaR Paramètric amb una matriu de covariàncies derivada d'un històric d'un any i pesos iguals.
- VaR Històric amb una finestra temporal d'un any.

Adicionalment, atès que l'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar una evolució desfavorable dels preus cotitzats al mercat, es completa la quantificació del risc amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments a la volatilitat del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es realitza tenint en compte la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99%.

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es realitzen dues proves de *back test* (brut i net), que consisteixen a comparar els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR. A més, es duen a terme exercicis de *stress test* sobre el valor de les posicions de Tresoreria, que permeten estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Com a part dels necessaris seguiment i control dels riscos de mercat assumits, el Consell d'Administració i, amb la seva delegació i de manera més restringida, la Direcció General aproven una estructura de límits globals de VaR i sensibilitats per a l'activitat d'assumpció de risc de mercat. En aquest sentit s'estableixen les tipologies de límits següents:

- **Límit global.** El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan responsable de determinar el nivell màxim de risc de mercat assumible per a l'operativa de gestió tesorera de l'Entitat.
- **Límit a l'operativa de Tresoreria.** En línia amb el marc general determinat pel Consell d'Administració, la Direcció General o la Direcció General Adjunta Executiva tenen la facultat de desenvolupar el detall de l'estructura de límits de risc de mercat i de determinar menors nivells de risc màxim si així ho aconsellen les circumstàncies de mercat i/o l'enfocament de gestió aprovat. D'acord amb aquesta base, s'han establert límits específics per a aquesta operativa, tant de caràcter global (VaR, *Stop Loss*, *stress test*) com per factor de risc.
- **Límit dels derivats de negociació de Criteria CaixaCorp, S.A.** El juny de 2008 el Consell d'Administració de Criteria CaixaCorp, S.A. va desenvolupar, al seu torn, el marc general establert, que aprova un límit específic per a l'activitat de negociació a mercats de l'entitat esmentada, gestionada amb criteris de gestió del risc de mercat i inclosa al model intern de risc de mercat.

1.2.4.2. *Risc de canvi*

En particular, la gestió del risc de tipus de canvi generat per l'operativa del balanç en divisa és responsabilitat de la Sotsdirecció General de Mercats, que exerceix aquesta funció a través de l'activitat de cobertura en els mercats que realitza l'Àrea de Tresoreria. La gestió es du a terme d'acord amb la premissa de minimitzar els riscos de canvi assumits, fet que explica la reduïda o pràcticament nul·la exposició de "la Caixa" a aquest risc de mercat.

També com a conseqüència de la gestió activa del risc de canvi per part de la Sala de Tresoreria, les petites posicions romanents en moneda estrangera es mantenen majoritàriament davant d'entitats de crèdit i en divises de primera línia (com ara el dòlar, la lliura esterlina o el franc suís), i les metodologies de quantificació emprades són les mateixes i s'apliquen conjuntament amb els mesuraments de risc propis del conjunt de l'activitat de tresoreria.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

D'altra banda, el 31 de desembre de 2008 Criteria CaixaCorp, S.A. mantenia posicions en dòlars de Hong Kong per la seva participació a The Bank of East Asia, Ltd. i en pesos mexicans per la seva participació a Grupo Financiero Inbursa.

1.2.5. Risc operacional

1. Definició i política general

Constitueixen una font de risc operacional tots els esdeveniments que poden generar una pèrdua a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o successos externs. El risc operacional és inherent a totes les activitats de negoci i, malgrat que no es pot eliminar totalment, es pot gestionar, mitigar i, de vegades, assegurar.

L'objectiu global del Grup "la Caixa" pel que fa a la gestió del risc operacional és millorar la qualitat de la gestió del negoci aportant informació sobre riscos operacionals que permeti prendre decisions que assegurin la continuïtat de l'organització a llarg termini, la millora dels processos i la qualitat de servei al client, tant si és intern com extern, complint amb el marc regulatori establert i optimitzant el consum de capital.

Des de l'any 2002, el Grup "la Caixa" disposa d'un Marc de Gestió del Risc Operacional (el Consell d'Administració en va aprovar la segona versió l'any 2008), que defineix els objectius, les polítiques, el model de gestió i les metodologies d'avaluació del risc operacional de l'Entitat. A més, estableix l'evolució progressiva des del model estàndard de mesurament del risc operacional vers l'adopció de models avançats (AMA), que s'aplicarà quan es disposi d'un mínim de cinc anys de dades de pèrdues operacionals i de l'autorització del Banc d'Espanya.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de risc del Grup. És informat per l'Alta Direcció sobre les línies estratègiques d'actuació per gestionar el risc operacional i acorda el mètode que cal aplicar per determinar el càlcul de capital regulatori.

El model organitzatiu de "la Caixa" relatiu al risc operacional es basa en tres nivells de responsabilitat independents:

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- **Àrees de Negoci i de Suport.** Són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar sobre els riscos operacionals de la seva activitat.
- **Direcció de Risc Operacional.** És responsable de definir, estandaritzar i implementar el model de gestió, mesurament i control del risc operacional. A més a més, ofereix suport a les àrees de negoci i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tota l'Entitat per reportar a l'Alta Direcció, al Comitè de Gestió Global del Risc i a tots els nivells de l'Entitat que correspongui.
- **Auditoria Interna.** És l'àrea responsable de supervisar el compliment del Marc de Gestió i la implantació dels procediments d'avaluació, control i gestió del risc operacional establerts.

Adicionalment, al nivell més alt, l'Alta Direcció i el Comitè Global del Risc són els responsables de definir les línies estratègiques d'actuació i de fer el seguiment del perfil de risc operacional, dels principals esdeveniments de pèrdua i de les accions que cal desenvolupar per mitigar-los.

Finalment, el control i la gestió global del risc operacional s'exerceix a través de la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos, unitat de control global en què es materialitzen les funcions d'independència requerides per la Circular de Solvència. Els objectius d'aquesta unitat són identificar, valorar i integrar les diferents exposicions per risc operacional amb la resta de riscos, tot plegat des d'una perspectiva global del Grup "la Caixa" i d'acord amb l'estratègia de gestió establerta per l'Alta Direcció.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El model de gestió del risc operacional defineix un procés continu format per tres etapes:

- **Identificació i detecció de tots els riscos** (actuals i potencials), a partir de tècniques qualitatives (opinió d'experts de processos i indicadors de risc) i desenvolupament de procediments per gestionar-los amb l'objectiu de definir el perfil de risc operacional del Grup "la Caixa".
- **Avaluació del risc operacional**, amb la integració de tècniques qualitatives (autoavaluació per part dels experts de processos sobre l'impacte en la pèrdua en cas que es materialitzin els riscos operacionals identificats) i quantitatives (dades reals de pèrdues registrades a la base de dades d'esdeveniments operacionals) per avaluar els

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

impactes i els escenaris potencials de risc, les accions per mitigar-los i el càlcul del consum de capital.

- o **Gestió activa del perfil de risc**, que implica establir un model de *reporting* a tots els nivells de l'Entitat, per facilitar la presa de decisions per mitigar-lo (establir nous controls, desenvolupar plans de continuïtat de negoci, reenginyeria de processos, noves cobertures per mitjà d'assegurances, etc.).

Les metodologies de gestió es fonamenten en una categorització dels riscos pròpia del Grup "la Caixa" i en la integració de metodologies d'avaluació de tipus qualitatiu (opinió dels experts dels possibles riscos de pèrdua en l'execució de processos i el seguiment dels indicadors de risc establerts) i de tipus quantitatiu (base de dades interna de pèrdues operacionals).⁷

Durant l'any 2008 es va continuar el procés d'actualització del perfil de risc operacional identificant criteris per optimitzar el procés d'autoavaluació de riscos per part dels experts de processos. Aquests criteris s'han començat a aplicar a unes àrees de negoci pilot i durant l'any 2009 s'estendran a la resta d'àrees i filials financeres. A més a més, l'any 2008 es va desenvolupar la metodologia per identificar indicadors clau de risc (KRI, pel seu acrònim en anglès) que complementa la informació qualitativa de riscos operacionals i facilita la determinació del perfil de risc operacional del Grup "la Caixa".

D'altra banda, s'ha continuat avançant en la construcció de la "Base de dades d'esdeveniments operacionals" i en el registre i seguiment de les pèrdues operacionals, especialment de les tipificades com a rellevants (esdeveniments operacionals d'impacte econòmic més elevat), amb l'objectiu de realitzar, conjuntament amb la informació qualitativa, una gestió proactiva del risc operacional que anticipi les possibles causes de risc i en redueixi l'impacte econòmic, amb la consegüent adaptació de les necessitats de recursos propis.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Mitjançant l'aplicació de tècniques de control i mitigació, el Grup "la Caixa" du a terme una gestió activa del perfil de risc de l'Entitat, prevenint i millorant de manera contínua la gestió de risc operacional.

⁷ Vegeu l'apartat 4 "Informació sobre el risc operacional" de la part B d'aquest mateix document per obtenir informació més detallada sobre la metodologia aplicada.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

En aquest sentit, quan es considera necessari, "la Caixa" transfereix el risc a tercers mitjançant la contractació de pòlisses d'assegurança destinades a cobrir els elements del patrimoni del Grup "la Caixa" (locals, immobles, equips informàtics, magatzems, etc.) i l'activitat de negoci (responsabilitat civil, infidelitats, frau, etc.).

Adicionalment, en l'exercici 2004 es va crear la Unitat de Continuïtat de Negoci adscrita a la Direcció Executiva de Serveis Informàtics amb l'objectiu d'impulsar i continuar avançant en la implantació d'infraestructures, processos i procediments per millorar els plans de continuïtat de negoci i els plans de contingència tecnològica per tal de reduir els efectes dels esdeveniments operacionals que poden provocar interrupcions severes del servei.

1.2.6. Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació

1. Definició i política general

El risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació es coneix també com a risc de tipus d'interès estructural de balanç i és inherent al negoci bancari. Aquest risc es produeix quan els canvis a l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el Valor Econòmic i en el Marge Financer del Grup.

El Grup "la Caixa" gestiona aquest risc per tal d'assolir un objectiu doble: d'una banda, reduir la sensibilitat del Marge Financer a les variacions dels tipus d'interès i, de l'altra, conservar el Valor Econòmic del Grup "la Caixa".

S'han establert límits de risc consistents amb aquests objectius tant en termes de Marge Financer com de Valor Econòmic. Quant al Marge Financer, s'ha establert un límit de sensibilitat a aquest marge, que s'obté de la diferència entre el Marge Financer registrat d'acord amb els tipus implícits i el que es registra d'acord amb dos escenaris d'increment i reducció de tipus. Pel que fa al Valor Econòmic, també s'ha establert un límit del VaR de Balanç (mesurat en termes de capital econòmic, amb un horitzó temporal de 20 dies i un nivell de confiança del 99,97%).

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

La Direcció d'Anàlisi de Risc de Balanç, en dependència de la Sotsdirecció General de Mercats, s'encarrega d'analitzar aquest risc i de proposar al Comitè d'Actius i Passius (COAP) les operacions de cobertura d'acord amb els objectius descrits anteriorment.

Així mateix, el COAP, que es reuneix amb una periodicitat mensual, realitza el seguiment, l'anàlisi i les propostes de la gestió dels riscos de tipus d'interès i de canvi estructural per al Comitè de Gestió Global de Riscos d'acord amb la informació subministrada per la Sotsdirecció General de Mercats. El contingut de l'informe se centra en les sensibilitats, l'evolució prevista de les corbes, el compliment de límits VaR i de Marge, i les projeccions de Marge. Part de la informació elaborada per al COAP es distribueix a la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos per fer-ne el seguiment i el *reporting*.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

Per fer el mesurament, el seguiment i el control del risc estructural, la Sotsdirecció General de Mercats aplica les metodologies següents:

- **Gap estàtic.** Mostra la distribució de venciments i revisions de tipus d'interès, en una data determinada, de les masses sensibles del balanç. Per a les hipòtesis de cancel·lació anticipada, s'utilitzen models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables de comportament dels clients, dels productes mateixos, d'estacionalitat i de variables macroeconòmiques. Per a les masses sense venciment contractual, se n'analitza la sensibilitat als tipus d'interès, juntament amb el termini de venciment esperat, considerant la possibilitat que té el client de cancel·lar anticipadament els seus productes basada en l'experiència històrica.
- **Gap dinàmic.** Basant-se en les hipòtesis esmentades i considerant també les operacions previstes en el pressupost, consisteix a projectar a futur les properes renovacions i venciments de les operacions que conté el balanç. Aquesta anàlisi preveu els desfasaments que es produiran entre les masses d'actiu i passiu, i permet anticipar-se a possibles tensions futures.
- **Sensibilitat del Marge Financer.** Mostra l'impacte en la revisió de les operacions del balanç provocades per canvis a la corba de tipus d'interès. Aquesta sensibilitat s'obté de comparar la simulació del Marge Financer en funció de diferents escenaris de tipus d'interès. L'escenari més probable, que s'obté a partir dels tipus implícits de mercat, es

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

compara amb altres escenaris de reducció o increment de tipus i de moviments en el pendent de la corba.

- o **Sensibilitat del Valor Econòmic.** És la sensibilitat del Valor Econòmic als tipus d'interès, que mesura quin seria l'impacte en el valor actual del balanç davant de variacions dels tipus d'interès. La sensibilitat del Marge Financer i del Valor Econòmic són mesuraments que es complementen i que fan possible una visió global del risc estructural, més centrada en el curt i en el mitjà termini, en el primer cas, i en el mitjà i en el llarg termini, en el segon.
- o **Mesures VaR.** S'utilitza la mateixa metodologia que la que s'aplica per a les posicions de tresoreria.

Tot i que el risc de tipus d'interès de balanç assumit per "la Caixa" és marcadament inferior als nivells considerats com a significatius (*outliers*), segons les propostes de Basilea II, a "la Caixa" es continua duent a terme un conjunt d'actuacions relatives a la intensificació del seguiment i a la gestió del risc de tipus d'interès estructural del balanç.

Pel que fa a les eines i als sistemes de mesurament, s'obté informació rellevant al nivell de transacció de les operacions del balanç sensible de l'Entitat a partir de cadascuna de les aplicacions informàtiques que gestionen els diferents productes. D'acord amb aquesta informació es preparen bases de dades amb un cert grau d'agregació per accelerar els càlculs i sense perdre qualitat d'informació.

L'aplicació de gestió d'actius i passius es parametriza per recollir adequadament les especificitats financeres dels productes del balanç, incorporant-hi models de comportament dels clients d'acord amb informació històrica (models de prepagaments). A més a més, l'eina s'alimenta amb el creixement pressupostat al pla financer (volums, productes i marges) i amb informació dels diferents escenaris de mercat (corbes de tipus d'interès i de tipus de canvi, volatilitats) per realitzar una estimació adequada dels riscos. En aquesta eina es realitza el mesurament dels gaps estàtics i dinàmics, i les projeccions del Marge Financer.

Per a tot allò relacionat amb mesures de sensibilitat del Valor Econòmic i VaR s'utilitzen les mateixes eines i la mateixa metodologia que les que aplica l'Àrea de Control de Riscos de Mercat per fer el seguiment, el mesurament i el control dels riscos de tresoreria.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Per assolir els objectius establerts en la gestió del risc de tipus d'interès estructural, es realitza una gestió activa contractant en els mercats financers operacions de cobertura addicionals a les cobertures naturals generades en el balanç mateix, derivades de la complementarietat de la sensibilitat a variacions dels tipus d'interès de les operacions d'actiu i de passiu realitzades amb els clients.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Informació sobre els Recursos Propis computables

2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars

Al Capítol Tercer de la Circular 3/2008 del Banc d'Espanya s'estableixen les normes per determinar el volum de recursos propis que els grups consolidables d'entitats de crèdit han de mantenir, i es defineixen les partides del balanç consolidat que constitueixen els recursos propis computables. Es distingeixen tres categories dins dels recursos propis computables.

1. Recursos propis bàsics (Tier 1)

Els recursos propis bàsics conformen l'element més important del conjunt de recursos propis, conegut internacionalment com a *Tier 1*. Es caracteritzen per la disponibilitat de ser utilitzats immediatament i sense cap restricció per cobrir riscos de pèrdues en el moment que es produeixen. Per la naturalesa i les característiques dels elements que els componen, els recursos propis bàsics mostren un alt grau d'estabilitat i permanència en el temps.

Dins d'aquest conjunt es distingeix el *Core Capital*, que el 31 de desembre de 2008 estava format, principalment, per l'agregació del fons de dotació, les reserves, els resultats de l'exercici corrent destinats a l'increment de reserves, deduïda l'aportació a l'Obra Social, i els interessos minoritaris. El *Core Capital* inclou també la deducció del fons de comerç i de la resta d'actius intangibles.

Els recursos propis bàsics (*Tier 1*) estan formats per l'agregació del *Core Capital* i les participacions preferents,⁸ i la deducció del finançament atorgat als clients per a l'adquisició de valors computables (per part de l'entitat finançadora) com a recursos propis, la deducció del 50% de les participacions significatives en Entitats Financeres i Asseguradores, i les deduccions per pèrdues esperades.

⁸ Vegeu la nota 20.4 "Passius subordinats" dels Comptes Anuals corresponents a l'exercici 2008 per obtenir informació més detallada de les emissions de participacions preferents realitzades pel Grup "la Caixa". Vegeu-ne també els prospectes a la pàgina web de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (www.cnmv.es).

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Recursos propis de segona categoria (Tier 2)

El segon grup del conjunt de recursos propis es caracteritza per tenir un grau de permanència i d'estabilitat menor que els recursos propis bàsics. En l'àmbit internacional, aquest conjunt de recursos propis es coneix com a *Tier 2*.

Els components dels recursos propis de segona categoria inclouen els finançaments subordinats,⁹ les reserves de revalorització d'immobles, els fons genèrics d'insolvències i el fons de l'Obra Social materialitzat en immobles. Els recursos de segona categoria inclouen una deducció del 50% de les participacions significatives en Entitats Financeres i Asseguradores, les deduccions per excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores i les deduccions per pèrdues esperades.

3. Recursos propis auxiliars (Tier 3)

La reduïda importància relativa, dins de l'estructura del perfil de risc del Grup, del risc de preu associat a la cartera de negociació i del risc de canvi no fa necessària la utilització d'aquesta tipologia de recursos propis.

Hi ha una sèrie de limitacions en el còmput dels diferents elements i components que conformen els recursos propis computables, els més rellevants dels quals són els que s'exposen tot seguit:

- El *Core Capital* ha de ser, com a mínim, el 50% dels recursos propis bàsics.
- El conjunt de recursos propis de segona categoria no pot superar l'import total dels recursos propis bàsics.
- El còmput dels interessos minoritaris, de les participacions preferents, del finançament subordinat i de l'excés de provisions per insolvències per sobre de la pèrdua esperada està subjecte a determinades limitacions quantitatives i qualitatives.

⁹ Vegeu la nota 20.4 "Passius subordinats" dels Comptes Anuals corresponents a l'exercici 2008 per obtenir informació més detallada de les emissions de finançament subordinat realitzades pel Grup "la Caixa". Vegeu-ne també els prospectes a la pàgina web de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (www.cnmv.es).

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2.2. Import dels Recursos Propis

Tot seguit es presenta el detall del conjunt de recursos propis del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008, que mostra els imports dels components i les deduccions de manera segregada en funció de si es tracta de recursos propis bàsics o de segona categoria.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Concepte	Import (milers d'euros)	Ràtio s/RWA
Total Fons Propis comptables	15.619.013	
Capital o fons de dotació	3.006	
Reserves	13.813.730	
Resultat atribuït al Grup	1.802.277	
Aportació a l'Obra Social ⁽¹⁾	(500.000)	
Interessos minoritaris (segons balanç de situació a l'efecte de solvència – reservat)	2.255.825	
Fons de Comerç i actius immaterials ⁽²⁾	(4.266.088)	
Ajustos (reserves de revalorització d'actius i altres) ⁽³⁾	(464.434)	
Core Capital	12.644.316	8,8%
Participacions preferents	3.000.000	
Deduccions per inversions en Entitats Financeres i Asseguradores	(897.590)	
Participacions en Entitats Financeres	(625.287)	
Participacions en Entitats Asseguradores	(272.303)	
Deduccions per Pèrdues Esperades i altres	(280.482)	
Subtotal Recursos Propis Bàsics (Tier 1)	14.466.244	10,1%
Reserves de revalorització d'actius ⁽³⁾	468.456	
Finançaments subordinats ⁽⁴⁾	1.102.731	
Fons genèrics d'insolvències (mètode estàndard)	350.068	
Fons de l'Obra Social (invertit en immobles)	210.270	
Deduccions per inversions en Entitats Financeres i Asseguradores	(897.589)	
Participacions en Entitats Financeres	(625.286)	
Participacions en Entitats Asseguradores	(272.303)	
Deducció per Participacions Qualificades	(50.363)	
Deduccions per Pèrdues Esperades i altres	(166.482)	
Subtotal Recursos de Segona Categoria (Tier 2)	1.017.091	
Total Recursos Propis Computables	15.483.335	10,8%
Actius ponderats per risc (RWA)	143.405.375	
Recursos propis mínims (coeficient 8%)	11.472.430	
Requeriments de recursos propis	11.451.427	
<i>Risc de crèdit</i>	9.322.555	
<i>Risc de la cartera industrial</i>	1.297.617	
<i>Risc de la cartera de negociació i risc de tipus de canvi</i>	54.461	
<i>Risc operacional</i>	776.794	
Requeriments de recursos propis addicionals ⁽⁵⁾	21.003	
Superàvit de Recursos Propis	4.010.905	

(1) Sobre el resultat de l'exercici 2008.

(2) Inclou els actius intangibles incorporats al valor en llibres de la participació en Entitats associades i multigrup nets d'impactes fiscals.

(3) Majoritàriament inclosos com a recursos propis de segona categoria.

(4) Valor brut: 3.218 milions d'euros; valor computable: 1.103 milions d'euros. La diferència entre aquests valors es deu, segons s'estableix a la Circular de Solvència, a una reducció anual del 20% en l'import computable com a recursos propis a partir del cinquè any anterior al venciment d'una emissió subordinada. No inclou els interessos meritats ni les emissions realitzades per VidaCaixa, S.A. de Seguros y Reaseguros.

(5) Recursos propis corresponents a entitats consolidables subjectes a una normativa específica d'acord amb el que indica la Norma Sisena de la Circular de Solvència.

Taula 2 – Recursos Propis Computables

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

D'acord amb la disposició transitòria vuitena de la Circular de Solvència, les entitats autoritzades per a la utilització del mètode IRB mantindran uns requeriments de recursos propis iguals o superiors al 90% durant l'any 2008 i al 80% durant l'any 2009 de l'import total dels recursos propis mínims que serien exigibles a l'Entitat en cas que es mantingués la regulació vigent el 31 de desembre de 2007. L'exigència addicional de recursos propis per aquest concepte en el Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008 ha estat de 1.266 milions d'euros, de manera que el superàvit de recursos propis després de l'aplicació del *floor* ha quedat establert en 2.745 milions d'euros.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

3. Informació sobre els requeriments de Recursos Propis

En aquest epígraf es detalla l'import dels requeriments de recursos propis mínims del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008 per a cada tipologia de risc considerada.

3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit

Tot seguit es detallen els requeriments de recursos propis per risc de crèdit del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008, corresponents a l'aplicació del mètode estàndard. Aquesta informació, que equival al 8% de les exposicions ponderades per risc, es presenta tenint en compte les categories d'exposició previstes a la Circular de Solvència.

Categoria de risc – mètode estàndard	Requeriments de recursos propis (milers d'euros)
Administracions centrals i bancs centrals	41.444
Administracions regionals i autoritats locals	81.368
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	36.310
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	165.544
Empreses	2.734.315
Minoristes	464.342
Exposicions garantides per béns immobles	123.934
Exposicions en situació de mora	135.160
Altres exposicions	387.404
Total requeriments per risc de crèdit calculats pel mètode estàndard	4.169.821

Taula 3 – Requeriments de recursos propis per categoria d'exposició

Tot seguit es presenta l'import dels requeriments de recursos propis per risc de crèdit del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2008, tenint en compte cadascuna de les categories d'exposició a les quals s'ha aplicat el mètode basat en qualificacions internes.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Categoria de risc – mètode IRB	Requeriments de recursos propis (milers d'euros)
Empreses	3.258.063
Minoristes	1.894.671
- Cobertes amb hipoteques sobre immobles	1.279.225
- Exposicions minoristes renovables elegibles	109.948
- Altres exposicions minoristes	505.498
Total requeriments per risc de crèdit calculats pel mètode basat en qualificacions internes	5.152.734

Taula 4 – Requeriments de recursos propis per categoria d'exposició

3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera industrial

A continuació figura el desglossament de l'exposició i els requeriments de recursos propis corresponents a la cartera de renda variable, calculats amb aplicació del mètode basat en qualificacions internes. Aquesta informació es presenta detallada en funció dels mètodes de càlcul previstos a la Circular de Solvència, i també en funció de la categoria dels instruments de renda variable.¹⁰

¹⁰ Vegeu l'apartat 2 "Informació sobre el risc associat a la cartera industrial" de la part B d'aquest mateix document.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Renda variable	Exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)	Requeriment de recursos propis (milers d'euros)
En funció del mètode de càlcul		
Mètode simple de ponderació del risc	366.602	94.930
Mètode PD/LGD	8.318.767	755.624
Mètode de models interns	1.386.747	447.063
Total	10.072.116	1.297.617
En funció de la categoria		
Instruments cotitzats	9.533.485	1.194.185
Instruments no cotitzats inclosos a carteres suficientment diversificades	-	-
Altres instruments no cotitzats	538.631	103.432
Total	10.072.116	1.297.617

(1) Exposició original (prèvia a l'aplicació dels factors de conversió).

Taula 5 – Requeriments de la cartera de renda variable

3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or

A la taula següent es detallen els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart el 31 de desembre de 2008, que ja estan inclosos a l'import total de requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit.¹¹

Mètode aplicat	Requeriment de recursos propis de la cartera de negociació (milers d'euros)	Requeriment total de recursos propis (milers d'euros)
Mètode estàndard	6.570	190.494
Mètode basat en qualificacions internes (IRB)	3.944	34.588
Total requeriments de recursos propis per risc de contrapart	10.514	225.082

Taula 6 – Requeriments de recursos propis per risc de contrapart

¹¹ Vegeu l'apartat 3.1 "Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit" de la part A d'aquest mateix document.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

A continuació es presenta el desglossament dels requeriments de recursos propis per raó de risc de posició de la cartera de negociació i risc de canvi i de la posició en or, el 31 de desembre de 2008, tenint en compte el mètode aplicat per fer-ne el càlcul.

	Mètode estàndard (milers d'euros)	Mètode intern (milers d'euros)	Total (milers d'euros)
Risc de posició de la cartera de renda fixa de negociació	5.366 ⁽¹⁾	22.237	27.603
Risc de posició en accions i participacions	1.936	23.263	25.198
Risc per posicions en matèries primeres	-	272	272
Risc de tipus de canvi i de la posició en or	-	3.573	3.573
Ajust per correlació entre factors ⁽²⁾	-	(2.185)	(2.185)
Total requeriments de recursos propis	7.302	47.159	54.461

(1) Requeriments de recursos propis calculats d'acord amb el tractament general de risc específic (mètode estàndard).

(2) Aplicable únicament en el cas d'utilització de mètodes interns.

Taula 7 – Requeriments de recursos propis per risc de posició de la cartera de negociació i per risc de canvi

El 31 de desembre de 2008 els requeriments de recursos propis per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació són nuls.

3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional

L'import dels requeriments de recursos propis per raó de risc operacional al Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008, calculat mitjançant l'aplicació del mètode estàndard, és de 776.794 milers d'euros.

3.5. Procediment aplicat per avaluar la suficiència del capital intern

El desembre de 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar el pla director de desenvolupament d'un model de capital econòmic, que estableix que l'Entitat ha de disposar d'un

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

model integrat que mesuri, amb criteri propi, el conjunt de riscos als que es troba sotmesa l'activitat del Grup.

El nivell de capitalització d'una entitat i el perfil de riscos assumits, mesurat en termes d'exigències de capital, defineixen la solvència d'una entitat i la seva qualitat creditícia. En aquest sentit, l'objectiu de "la Caixa" és disposar de suficients fons propis o capital per poder cobrir eventuais pèrdues inesperades.

Es distingeixen les mesures de capital següents:

- **Capital regulatori.** Capital que l'Entitat ha de mantenir per fer front a les exigències de l'organisme supervisor, corresponents al Pilar 1 de Basilea II. Té com a objectiu evitar la fallida de l'Entitat, protegint els interessos dels clients i dels titulars del deute sènior.
- **Capital econòmic.** Es tracta del capital del qual l'Entitat hauria de disposar per poder assumir les pèrdues inesperades que es puguin produir i que podrien posar en perill la continuïtat del negoci del Grup "la Caixa". És una estimació pròpia que s'ajusta en funció del propi nivell de tolerància al risc, el volum i el tipus d'activitat.

En aquest sentit, és responsabilitat del Consell d'Administració i de la Direcció de l'Entitat assegurar que en qualsevol circumstància hi hagi un nivell suficient de fons propis que permeti fer front a qualsevol esdeveniment, amb un altíssim nivell de confiança.

D'aquesta manera, el capital econòmic no és un substitutiu del capital regulatori, sinó que és un complement a la visió reguladora de solvència per aproximar-se més al perfil de riscos real que assumeix "la Caixa" i per incorporar riscos no considerats o considerats parcialment a les exigències regulatòries. A més dels riscos que ja té en compte el Pilar 1 (risc de crèdit, de mercat i operacional), s'hi inclouen el risc de tipus d'interès estructural, de liquiditat i altres riscos (el risc negoci, el risc reputacional, de concentració, l'assegurador i el de compromisos per pensions).

Basilea II incorpora, al seu Pilar 2, un marc de revisió per part del Supervisor. La Circular de Solvència concreta aquest marc per mitjà de l'establiment d'un Procés d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, PAC) que han de seguir totes les entitats de crèdit i tots els grups consolidables d'entitats de crèdit espanyoles. El PAC té la finalitat de millorar la gestió interna dels riscos per part de les entitats amb l'objectiu de garantir la correlació efectiva entre els seus nivells de capital i els seus perfils de risc corresponents. Les entitats espanyoles estan obligades a presentar anualment al Banc d'Espanya un Informe d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, IAC), que recull tots els aspectes qualitius i quantitius rellevants del PAC.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

El Grup "la Caixa" ha dissenyat el PAC d'acord amb les directrius que conté la Guia elaborada pel Banc d'Espanya. En aquest sentit, el PAC que el Grup "la Caixa" ha dut a terme es concreta en les actuacions següents:

- o Revisió sistemàtica de l'organització de la funció de riscos i dels procediments i les metodologies de gestió del risc.
- o Anàlisi quantitativa exhaustiva de cadascun dels riscos considerats al Pilar 1 i també d'aquells altres riscos inherents a l'activitat bancària per al mesurament dels quals, per diverses raons, el Pilar 1 no estableix cap metodologia. És el cas, per exemple, del risc estructural de balanç o del risc de liquiditat.
- o Elaboració d'escenaris de tensió per avaluar la suficiència dels recursos propis del Grup "la Caixa" en situacions extremes.
- o Disseny de plans de contingència per a situacions de tensió. En particular, es revisen les fonts disponibles de recursos propis addicionals.
- o Finalment, es plantegen actuacions de millora dels processos de gestió del risc i de l'organització de la funció de riscos.

En el procediment d'avaluació de suficiència de capital intern, l'estimació del capital intern total necessari per al Grup "la Caixa" s'obté a partir de la suma de les necessitats de capital individuals per a cada tipologia de risc, que han estat obtingudes d'acord amb els mètodes aplicables en cada cas.

L'avaluació de la suficiència de capital inclou una anàlisi d'escenaris que podrien generar tensió en la solvència de l'Entitat i afectar-ne de manera significativa el resultat de les operacions. L'anàlisi d'escenaris es desenvolupa mitjançant el disseny d'un escenari central, en què se suposa una situació macroeconòmica normal, que permet posar en context els escenaris de tensió; i de dos escenaris de tensió amb poques probabilitats de materialitzar-se, que han estat escollits perquè suposen una combinació d'impactes que serien especialment estressants per al negoci.

A partir d'aquests escenaris es realitza una sèrie de projeccions a tres anys en l'evolució de l'exposició (EAD, pel seu acrònim en anglès: *Exposure At Default*) i en els paràmetres de risc (PD, *Probability of Default*, i LGD, *Loss Given Default*), que permeten estimar l'evolució de la solvència del Grup "la Caixa" i també de les necessitats de capital en termes regulatoris i econòmics. D'aquesta manera es realitza la planificació de capital i s'avalua la suficiència de capital intern.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

B. INFORMACIÓ QUALITATIVA I QUANTITATIVA DE RISCOS

ÍNDEX

1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució	42
1.1. Requeriments generals	42
1.1.1. <i>Exposició al risc de crèdit i de dilució</i>	42
1.1.1.1. Definicions comptables	42
1.1.1.2. Descripció dels mètodes per determinar les correccions	43
per deteriorament	43
1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit	44
1.1.1.4. Distribució geogràfica i per sector de les exposicions	45
1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual	48
1.1.1.6. Distribució geogràfica i per contrapart de les posicions deteriorades	50
1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions	51
1.1.2. <i>Risc de contrapart</i>	52
1.1.2.1. Gestió del risc de contrapart	52
1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart	54
1.2. Requeriments complementaris	56
1.2.1. <i>Requeriments de risc de crèdit per mètode estàndard</i>	56
1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació	56
1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions deduïdes directament de Recursos Propis	57
1.2.2. <i>Requeriments de risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB) ..</i>	58
1.2.2.1. Informació general	58
1.2.2.2. Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició	63
1.2.2.3. Valors d'exposició	68
1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior	72
1.2.3. <i>Operacions de titulització</i>	73
1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització	73
1.2.3.2. Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats ..	75
1.2.4. <i>Tècniques de reducció del risc de crèdit</i>	76
1.2.4.1. Informació general	76
1.2.4.2. Informació quantitativa	79
2. Informació sobre el risc associat a la cartera industrial	82
2.1. Descripció, comptabilització i valoració	82
2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital de la cartera industrial	83
2.2.1. <i>Valor raonable i en llibres de la cartera industrial</i>	83
2.2.2. <i>Valor d'exposició de la cartera industrial</i>	84
2.2.3. <i>Ajustos de valoració en instruments de capital disponible per a la venda</i>	86

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació.....	87
3.1. Requeriments generals	87
3.2. Models interns	87
4. Informació sobre el risc operacional	94
5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació	97
5.1. Gestió del risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació.....	97
5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès.....	98

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1. Informació sobre els riscos de crèdit i de dilució

1.1. Requeriments generals

1.1.1. Exposició al risc de crèdit i de dilució

1.1.1.1. Definicions comptables

Un actiu financer es considera deteriorat quan existeix una evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs estimats en el moment que es formalitza la transacció o quan no se'n pugui recuperar íntegrament el valor en llibres. Aquest impacte negatiu es pot generar per motius associats al risc de client (per situació de morositat del client –mora objectiva–, o per altres causes –mora subjectiva–), o associats al risc país, entès com a tal el risc que concorre, per circumstàncies diferents del risc comercial habitual, en els deutors residents d'un país.

En particular, i d'acord amb l'Annex IX de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004, un actiu es considera dubtós per raons de morositat del client quan hi ha algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment amb més de tres mesos d'antiguitat, i que no s'hagi classificat com a fallit. Quan els saldos classificats com a dubtosos per raó de morositat d'un client siguin superiors al 25% dels imports pendents de cobrament, els imports de totes les operacions del client en qüestió també seran considerats dubtosos per raons de morositat, tret de les operacions d'avalis no financers.

Un actiu es considera dubtós per raons diferents de la morositat del client quan es presenten dubtes raonables sobre el reemborsament total (principal i interessos) en els termes pactats contractualment, sense incórrer les circumstàncies per classificar-lo a les categories de fallits o dubtosos per raó de morositat del client.

El risc subestàndard comprèn tots els instruments de deute i els riscos contingents que, sense complir els criteris per classificar-los individualment com a dubtosos o fallits, presenten debilitats que poden suposar que l'Entitat assumeixi pèrdues superiors a les cobertures per deteriorament dels riscos en seguiment especial.¹²

¹² En aquesta categoria s'inclouen, entre d'altres, les operacions amb clients que formen part de col·lectius en dificultats i aquelles no documentades adequadament. Vegeu l'Annex IX, apartat 2, punt 7.b de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Un risc fallit inclou els instruments de deute, vençuts o no, que després de fer-ne una anàlisi individualitzada, presenten possibilitats de recuperació que es consideren remotes i es donen de baixa de l'actiu. Això no obstant, no s'interrompen les negociacions i les actuacions legals dutes a terme per recuperar-los.

El risc país d'una operació recull el risc que concorre en els clients residents en un país determinat per circumstàncies diferents del risc comercial habitual. El risc país comprèn el risc sobirà, el risc de transferència i els riscos restants derivats de l'activitat financera internacional.

1.1.1.2. Descripció dels mètodes per determinar les correccions per deteriorament

Com a criteri general, la correcció del valor en llibres dels instruments financers per causa del deteriorament es fa amb càrrec al compte de pèrdues i guanys del període en què el deteriorament en qüestió es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, en cas que es produeixin, es reconeixen al compte de pèrdues i guanys del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix.¹³

D'acord amb les especificacions de l'Annex IX de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004, les cobertures que s'utilitzen per a la pèrdua per deteriorament d'actius són les següents:

- **Cobertura específica.** Recull les cobertures referents als actius dubtosos per raó de la morositat del client, als actius dubtosos per raons diferents de la morositat del client i als actius subestàndard. L'import d'aquestes cobertures depèn de factors com el temps que fa que l'operació està en situació de mora, les garanties aportades o el tipus de producte, entre d'altres.¹⁴
- **Cobertura genèrica.** Aplicada a les operacions que recull la categoria de Risc Normal, és a dir, que no són representatives del tipus d'operacions que es recullen a l'apartat anterior. El Banc d'Espanya, de conformitat amb la seva experiència i d'acord amb la informació de què disposa del sector bancari espanyol, ha determinat el mètode i l'import dels paràmetres que les entitats hauran d'utilitzar per calcular els imports necessaris per a aquest tipus de cobertura.

¹³ Per obtenir informació més detallada, vegeu la nota 2.7 "Deteriorament dels actius financers" dels Comptes Anuals corresponents a l'exercici 2008.

¹⁴ Vegeu el calendari a l'Annex IX de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- **Cobertura del risc país.** Les operacions la contrapart de les quals sigui d'un país classificat als grups 3 a 6 de la classificació realitzada pel Banc d'Espanya (basada en l'evolució econòmica, la situació política, el marc regulatori i institucional, i la capacitat o l'experiència de pagaments) són cobertes en funció del percentatge establert pel regulador per als grups de països establerts.

Quan la possibilitat de recuperació de qualsevol import registrat es considera remota, l'import s'elimina del balanç, sense perjudici de les actuacions que pugui dur a terme el Grup per provar d'aconseguir-ne el cobrament fins que no se n'hagin extingit definitivament els drets, sigui per prescripció, per condonació o per altres causes.

1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit

En aquest epígraf s'informa sobre el valor de les exposicions al risc de crèdit del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008.

1. Valor total de les exposicions

Tot seguit figura el detall del valor total de les exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament d'actius, en funció del mètode de càlcul de requeriments de recursos propis aplicat, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit.

Mètode aplicat	Valor de l'exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions ⁽²⁾ (milers d'euros)	Valor net de l'exposició ⁽³⁾ (milers d'euros)
Mètode estàndard	106.748.938	449.507	106.299.431
Mètode IRB	176.890.190	2.187.262	174.702.928
Valor total	283.639.128	2.636.769	281.002.359

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, dels efectes de la reducció del risc de crèdit i dels factors de conversió (CCF).

(2) No s'hi inclou el fons genèric que es computa a recursos propis.

(3) Exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit i prèvies a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

Taula 8 – Valor total de les exposicions al risc de crèdit

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Valor mitjà de les exposicions

A continuació es facilita la informació relativa al valor mitjà de les exposicions, corresponents a l'exercici 2008, després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament i sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit. Aquests imports es presenten, en funció del mètode de càlcul aplicat, per a cadascuna de les categories d'exposició.

Categoria de risc	Valor mitjà de l'exposició (milers d'euros)
Mètode estàndard	
Administracions centrals i bancs centrals	19.912.831
Administracions regionals i autoritats locals	6.190.185
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	2.731.980
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	22.988.371
Empreses	40.235.145
Minoristes	10.098.524
Exposicions garantides per béns immobles	3.916.759
Exposicions en situació de mora	980.143
Altres exposicions	4.936.930
Total (mètode estàndard)	111.990.868
Mètode IRB	
Empreses	53.509.100
Minoristes	121.237.288
Total (mètode IRB)	174.746.388
Valor mitjà de l'exposició⁽¹⁾	286.737.256

(1) Calculat com a mitjana de l'exposició el juny i el desembre de 2008.

Taula 9 – Exposició mitjana per categoria de risc

1.1.1.4. *Distribució geogràfica i per sector de les exposicions*

1. Distribució geogràfica de les exposicions

Tot seguit s'indica la composició del valor d'exposició, el 31 de desembre de 2008, sense deduir-ne les correccions de valor per deteriorament, desglossada per àrees geogràfiques significatives per al Grup "la Caixa":

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Àrea geogràfica	Valor de l'exposició (milers d'euros)
Espanya	274.709.116
Unió Europea	7.326.821
Resta del món	1.603.191
Valor total de l'exposició⁽¹⁾	283.639.128

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit i prèvia a l'aplicació de factors de conversió (CCF).

Taula 10 – Distribució de les exposicions per àrea geogràfica

2. Distribució de les exposicions per sector

Tot seguit es detalla la distribució d'aquestes exposicions, el 31 de desembre de 2008, per tipus de sector, en funció de cadascuna de les categories d'exposició.

Categoria de risc	Valor de l'exposició per sector (milers d'euros)							
	Agricultura i pesca	Indústria	Immobiliària i construcció	Comercial i financeres	Sector públic	Particulars	Altres	TOTAL
Mètode estàndard								
Administracions centrals i bancs centrals	-	-	-	-	25.363.448	-	-	25.363.448
Administracions regionals i autoritats locals	-	-	-	-	6.763.731	-	-	6.763.731
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	217.006	88.599	354.996	274.842	2.028.061	-	3.766	2.967.270
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	-	-	-	10.569.938	-	-	-	10.569.938
Empreses	691.935	2.449.771	30.615.059	4.726.544	1.506.910	-	1.358.890	41.349.109
Minoristes	184.838	254.167	3.624.839	539.989	-	4.953.742	-	9.557.575
Exposicions garantides per béns immobles	31.573	41.821	2.234.902	238.733	221.638	548.243	266.924	3.583.834
Exposicions en situació de mora	516	489	983.251	1.948	31.595	3.464	730.223	1.751.486
Altres exposicions	-	-	-	-	-	-	4.842.547	4.842.547
Total (mètode estàndard)	1.125.868	2.834.847	37.813.047	16.351.994	35.915.383	5.505.449	7.202.350	106.748.938
Mètode IRB								
Empreses	998.351	11.194.797	29.950.303	10.110.427	2.211.178	-	307.134	54.772.190
Minoristes	1.252.251	1.506.597	6.652.339	6.041.418	-	106.582.920	82.475	122.118.000
Total (mètode IRB)	2.250.602	12.701.394	36.602.642	16.151.845	2.211.178	106.582.920	389.609	176.890.190
Valor total de l'exposició⁽¹⁾	3.376.470	15.536.241	74.415.689	32.503.839	38.126.561	112.088.369	7.591.959	283.639.128

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

Taula 11 – Distribució de les exposicions per sector econòmic

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual

A continuació figura el valor de l'exposició del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008, sense deduir-ne les correccions de valor per deteriorament, desglossat en funció del termini de venciment residual i en funció de les categories d'exposició per a cadascun dels mètodes de càlcul de requeriments de recursos propis mínims aplicats.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Categoria de risc	Valor de l'exposició en funció del termini de venciment residual (milers d'euros)				
	< 3 mesos	3 mesos – 1 any	1-5 anys	> 5 anys	Total
Mètode estàndard					
Administracions centrals i bancs centrals	23.037.646	79.533	2.230.305	15.964	25.363.448
Administracions regionals i autoritats locals	513.603	2.839.220	1.689.331	1.721.577	6.763.731
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	195.308	488.316	783.655	1.499.991	2.967.270
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	7.216.825	1.432.092	1.595.509	325.512	10.569.938
Empreses	5.238.007	3.015.928	6.201.431	26.893.743	41.349.109
Minoristes	4.678.246	569.000	1.288.167	3.022.162	9.557.575
Exposicions garantides per béns immobles	290.114	59.656	263.310	2.970.754	3.583.834
Exposicions en situació de mora	904.354	46.190	34.021	766.921	1.751.486
Altres exposicions	4.842.547	-	-	-	4.842.547
Total (mètode estàndard)	46.916.650	8.529.935	14.085.729	37.216.624	106.748.938
Mètode IRB					
Empreses	10.563.019	9.164.950	17.946.027	17.098.194	54.772.190
Minoristes	8.798.816	2.475.360	6.778.329	104.065.495	122.118.000
Total (mètode IRB)	19.361.835	11.640.310	24.724.356	121.163.689	176.890.190
Valor total de l'exposició⁽¹⁾	66.278.485	20.170.245	38.810.085	158.380.313	283.639.128

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

Taula 12 – Distribució de les exposicions per venciment residual

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1.1.1.6. Distribució geogràfica i per contrapart de les posicions deteriorades

1. Distribució de les posicions deteriorades per contrapart

La taula següent presenta el valor de les exposicions en situació de mora, el 31 de desembre de 2008, desglossades en funció del tipus de contrapart, i també el valor de les pèrdues per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents constituïts i comptabilitzats.

Contrapart	Exposicions en situació de mora ⁽¹⁾ (milers d'euros)	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents (milers d'euros)	Variacions del fons de correcció de valor per deteriorament i provisions per a riscos i compromisos contingents ⁽²⁾ (milers d'euros)
Agricultura i pesca	32.381	44.374	935
Indústria	109.461	197.320	30.124
Immobil·lària i construcció	2.694.074	1.284.788	359.133
Comercial i financeres	189.707	250.441	(44.311)
Sector públic	62.658	74.579	9.702
Particulars	1.512.340	894.628	(17.695)
Altres	915	316.593	96.874
Valor total	4.601.536	3.062.723	434.762

(1) Valor de l'exposició original prèvia a l'aplicació dels factors de conversió (CCF).

(2) La Taula 15 mostra informació més detallada de la variació del fons de dotacions del període.

Taula 13 – Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per sector econòmic

2. Distribució geogràfica de les posicions deteriorades

A continuació figura la distribució per àrea geogràfica dels valors de les exposicions en situació de mora del Grup "la Caixa", així com el fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents, el 31 de desembre de 2008:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Àrea geogràfica	Exposicions en situació de mora ⁽¹⁾ (milers d'euros)	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents (milers d'euros)
Espanya	4.550.688	3.006.132
Unió Europea	45.427	40.802
Resta del món	5.421	15.789
Valor total	4.601.536	3.062.723

(1) Valor de l'exposició original prèvia a l'aplicació dels factors de conversió (CCF).

Taula 14 – Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per àrea geogràfica

1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions

1. Variacions en el fons de provisions

A continuació es mostra el detall de les modificacions realitzades a les correccions de valor per deteriorament d'actius i a les provisions per a riscos i compromisos contingents en l'exercici 2008.

	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius (milers d'euros)	Provisions per a riscos i compromisos contingents (milers d'euros)	Total fons de provisions
Saldo inicial	2.511.146	116.815	2.627.961
Dotació neta	812.590	(14.415)	798.175
Imports utilitzats amb càrrec a provisions i reversions de pèrdues per deteriorament d'actius registrats en el període	(334.443)	-	(334.443)
Traspassos i altres	(28.779)	(191)	(28.970)
Saldo final	2.960.514	102.209	3.062.723

Taula 15 – Moviments del fons de provisions

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues anteriorment reconegudes

Tot seguit es presenta el detall de les pèrdues per deteriorament i les reversions de les pèrdues prèviament reconegudes en actius fallits, registrades directament contra el compte de pèrdues i guanys:¹⁵

	Import (milers d'euros)
Sanejaments	(202.867)
Actiu material	(7.300)
Instruments de capital – disponibles per a la venda	(180.287)
Inversions creditícies	(15.280)
Dotacions netes	(818.603)
Actiu material	(6.013)
Instruments de capital – disponibles per a la venda	(288)
Inversions creditícies	(812.302)
Recuperació d'actius	31.446
Valor total	(990.024)

Taula 16 – Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues

1.1.2. *Risc de contrapart*

1.1.2.1. *Gestió del risc de contrapart*

1. Metodologia per assignar capital intern

En la gestió del risc de contrapart, el perfil de la contrapart de "la Caixa" és, majoritàriament, una entitat financera. En aquest sentit, no s'assigna capital econòmic específic per risc de contrapart, sinó que es tracta de manera conjunta amb el risc de crèdit.

2. Gestió i sistema de límits

Pel que fa als processos d'autorització, la màxima exposició autoritzada de risc de crèdit amb una contrapartida entitat financera es determina per mitjà d'un càlcul complex, aprovat per la Direcció, basat fonamentalment en els rànings de les entitats i en l'anàlisi dels seus estats

¹⁵ Vegeu les notes 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers" i 39 "Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius" dels Comptes Anuals corresponents a l'exercici 2008.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

financers. Així, en el marc de l'operativa de la Sala de Tresoreria, s'estableixen les línies de risc autoritzades per l'operativa amb cadascuna de les contrapartides de mercat financer, i el consum d'aquestes línies és definit per l'exposició al risc de contrapart calculada. Els gestors de la posició (*traders*) tenen accés en temps real a aquesta informació i la consulten sistemàticament abans de fer noves operacions. D'aquesta manera, es minimitza el risc que es produeixi un excedit.

Així mateix, hi ha certes restriccions d'àmbit general en el càlcul dels límits de risc, com ara el fet de no concedir línies de risc a entitats amb determinats rànings o assignar un límit de risc a un grup bancari.

En l'exercici 2008 es va activar un seguit de mesures excepcionals i de restriccions que afecten l'operativa de Tresoreria després de la fallida de Lehman Brothers (15 de setembre de 2008).

Des del febrer de 2008 s'ha implantat un sistema d'alarmes sobre riscos bancaris que permet detectar els deterioraments crediticis de les contrapartides bancàries mitjançant la comparació diària entre els rànings oficials atorgats per les agències de qualificació i els rànings implícits cotitzats al mercat (CDS). Si el ràting implícit d'una entitat pateix un deteriorament significatiu, se'n fa l'anàlisi necessària per prendre la decisió respecte a la conveniència de modificar el límit de la línia de risc.

En l'operativa amb la clientela, les operacions de derivats vinculades a operacions d'actiu (cobertura del risc de tipus d'interès en préstecs) es preaproven de manera automàtica. Tota la resta d'operacions s'aproven en funció del compliment del límit de risc assignat o bé en funció de la seva anàlisi individual. L'aprovació d'operacions correspon a les àrees de riscos encarregades de l'anàlisi i la concessió.

Per a l'aprovació d'operacions o consum inicial de línies es considera l'Exposició Potencial Futura (*Potential Future Exposure*, PFE, o *Add-On*). L'Exposició Potencial Futura és una estimació del valor màxim que pot tenir una operació durant la seva vida. Per quantificar-la s'aplica el criteri de "difusió pura" a partir de la volatilitat del subjacent, el temps fins a la data d'inici de l'operació, el termini fins al venciment, la moneda de l'operació i el tipus contractat.

3. Eficàcia de les garanties reals

Per garantir l'operativa subjecta a risc de contrapart amb entitats financeres, "la Caixa" aplica contractes de col·lateral d'efectiu com a garantia real. Un col·lateral és un acord en virtut del qual

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

dues parts es comprometen a lliurar-se un actiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre ells, i sobre la base d'un acord de compensació previ (*close-out netting*) inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

Amb una freqüència habitualment setmanal es fa la quantificació del risc mitjançant la revaluació, a preus de mercat, de totes les operacions vives, la qual cosa implica la modificació del dipòsit que ha de fer la part deutora.

Adicionalment, es realitza un seguiment diari de la posició neta d'aquelles operacions subjectes a risc de contrapart, i s'obté com a resultat l'import de col·lateral que s'ha de rebre de la contrapart.

A més a més, atès que l'única garantia real són els col·laterals d'efectiu, i no de valors, no hi ha cap correlació que pugui comportar risc d'efectes adversos.

D'altra banda, en el cas hipotètic d'una reducció de la qualificació creditícia de "la Caixa", l'impacte sobre les garanties reals addicionals que "la Caixa" hauria de subministrar no seria significatiu, ja que la gran majoria de les franquícies dels contractes de col·laterals amb què opera l'Entitat no estan relacionades amb el ràting.

Tenint en compte que la majoria de contractes amb entitats financeres té el *threshold*¹⁶ a zero i que, en aquells en què hi ha un barem vinculat al ràting el valor de la cartera no acostuma a superar l'import del *threshold*, una disminució de ràting suposaria, en el pitjor dels casos, una sortida d'efectiu no significativa.

1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart

1. Exposició al risc de contrapart

A continuació es presenta el detall de l'import de l'exposició dels contractes de derivats exposats al risc de contrapart.

¹⁶ Llindar a partir del qual s'aplica el col·lateral en cas d'impagament per part de la contrapartida.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

	Import (milers d'euros)
Valor raonable positiu dels contractes ⁽¹⁾	5.276.156
Exposició creditícia en derivats després de la compensació i de les garanties ⁽²⁾	6.782.688

(1) S'hi inclou el valor present de les exposicions amb risc de contrapart en cas que aquest sigui major que 0.

(2) Exposició creditícia dels derivats neta dels efectes dels acords de compensació contractual jurídicament exigibles i dels acords de garanties rebudes. S'hi inclou qualsevol exposició subjecta a risc de contrapart.

Taula 17 – Exposició al risc de crèdit de contrapart (derivats)

El 31 de desembre de 2008 el valor d'exposició al risc de contrapart del Grup "la Caixa", calculat mitjançant el mètode de valoració a preus de mercat, és de 6.782.688 milers d'euros. D'aquest import, la major part correspon a contrapartides amb màxima qualificació creditícia. L'exposició creditícia en derivats és superior al valor raonable positiu dels contractes ja que inclouen el càlcul de la pèrdua potencial futura (*Add-On*).

Així mateix, com s'explica a l'apartat anterior, cal destacar que per garantir l'operativa subjecta a risc de contrapart, "la Caixa" aplica contractes de col·lateral d'efectiu com a garantia real. A més, existeixen acords de compensació d'operacions de balanç, que figuren a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

2. Operacions amb derivats de crèdit

Totes les operacions amb derivats de crèdit que manté el Grup "la Caixa" són tancades amb contrapartides bancàries. El 31 de desembre de 2008 hi ha dos *Credit Default Swaps* (CDS) comprats que sumen 18 milions d'euros.

Adicionalment, els derivats de crèdit vençuts, que ascendeixen a 75 milions d'euros, suposen risc de contrapart en la mesura que el subjacent faci *default* i la contrapartida no tingui la capacitat de pagar i fer front a la protecció, en cas que aquesta es pagui per mitjà de *swap*.

La taula següent mostra el detall dels valors nacionals dels derivats de crèdit utilitzats.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Tipus de derivats de crèdit utilitzats	Valor nominal (milers d'euros)	
	Protecció comprada	Protecció venuda
Derivats de crèdit utilitzats per a la pròpia cartera de crèdits de l'Entitat	-	-
Derivats de crèdit utilitzats en activitats de negociació de l'Entitat	18.000	75.000

Taula 18 – Valor nominal de derivats de crèdit

Amb data 31 de desembre de 2008 el Grup "la Caixa" no realitza estimacions pròpies del paràmetre α^{17} per calcular el valor d'exposició, sinó que utilitza el coeficient proporcionat pel Banc d'Espanya.

1.2. Requeriments complementaris

1.2.1. Requeriments de risc de crèdit per mètode estàndard

1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació

Per fer el càlcul de les exposicions ponderades per risc aplicant el mètode estàndard, s'estableix la ponderació per risc en funció de la qualitat creditícia de l'exposició. "la Caixa" fa ús de les agències de qualificació externes designades com a elegibles pel Banc d'Espanya a la Circular de Solvència. Aquestes agències de qualificació externes elegibles són Standard & Poor's, Moody's i Fitch.

Atès que les tipologies d'exposició a les quals s'aplica el mètode estàndard són les que s'enumeren a continuació:

- Administracions centrals i bancs centrals,
- Administracions regionals i autoritats locals,
- Institucions,

¹⁷ El valor d'exposició es calcula com el producte d' α vegades l'exposició positiva esperada efectiva. Les entitats de crèdit podran utilitzar les seves estimacions pròpies d' α , supeditades a un valor mínim d'1,2 per calcular el valor d'exposició. Vegeu la Norma Setanta-cinquena de la Circular de Solvència per obtenir-ne informació més detallada.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

les qualificacions externes utilitzades són les de les Administracions centrals, ja que d'elles depenen la ponderació de les Administracions regionals i locals i les Institucions.

Cal esmentar que "la Caixa" no assigna qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables que no es trobin a la cartera de negociació.

1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions deduïdes directament de Recursos Propis

A continuació es detallen els valors d'exposició abans i després de l'aplicació de les tècniques de reducció del risc, tenint en compte el percentatge de ponderació aplicat en funció del grau de qualitat creditícia de cada exposició.

Ponderació aplicada	Valor de l'exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)	
	Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc
0%	23.502.649	23.502.643
10%	-	-
20%	22.298.909	22.354.514 ⁽²⁾
35%	2.460.179	2.458.333
50%	1.090.639	1.087.544
75%	8.024.207	7.784.789
100%	48.278.423	47.715.086
150%	644.425	641.547
200%	-	-
Total	106.299.431	105.544.456

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèvia a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

(2) L'aplicació de garanties personals admissibles permet reclassificar exposicions entre segments de ponderació.

Taula 19 – Efecte de les tècniques de reducció del risc per grau de qualitat creditícia (mètode estàndard)

A la taula següent figuren els valors d'exposició abans i després de l'aplicació de les tècniques de reducció del risc en funció de la categoria d'exposició:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Categoria de risc	Valor de l'exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)	
	Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc
Administracions centrals i bancs centrals	25.363.448	25.363.442
Administracions regionals i autoritats locals	6.763.148	6.788.941 ⁽²⁾
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	2.965.523	2.987.041 ⁽²⁾
Institucions	10.564.223	10.576.531 ⁽²⁾
Empreses	41.218.742	40.665.037
Minoristes	9.423.946	9.184.528
Exposicions garantides per béns immobles	3.572.136	3.554.805
Exposicions en situació de mora	1.585.718	1.581.584
Altres exposicions	4.842.547	4.842.547
Total	106.299.431	105.544.456

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèvia a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

(2) L'aplicació de garanties personals admissibles permet reclassificar exposicions entre segments de ponderació.

Taula 20 – Efecte de les tècniques de reducció del risc per categoria d'exposició (mètode estàndard)

Els imports de les exposicions al risc de crèdit que són deduïts directament dels recursos propis¹⁸ són les participacions significatives en Entitats Financeres i Entitats Asseguradores, així com l'excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores.¹⁹

1.2.2. Requeriments de risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB)

1.2.2.1. Informació general

1. Utilització del mètode basat en qualificacions internes

El mes de juliol de 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar, en línia amb les indicacions del Banc d'Espanya, el Pla Director d'Implantació de Basilea II. En aquell moment "la

¹⁸ Vegeu l'apartat 1.1.1 "Descripció del grup consolidable" de la part A d'aquest mateix document.

¹⁹ Vegeu l'apartat 2.2 "Import dels Recursos Propis" de la part A d'aquest mateix document.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Caixa" va sol·licitar formalment al Banc d'Espanya l'autorització per utilitzar models interns en el mesurament del risc de crèdit. Al llarg de l'exercici 2007, el Banc d'Espanya en va efectuar el procés de validació i va emetre, el 25 de juny de 2008, l'autorització corresponent perquè "la Caixa" pogués procedir en aquest exercici a l'aplicació dels models en el càlcul de les seves exigències de capital.

El Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a utilitzar el mètode basat en qualificacions internes (mètode IRB) per calcular els requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies següents:

- Exposicions avaluades pels models de préstecs hipotecaris a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions avaluades pels models de préstecs personals a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions avaluades pels models de targetes a persones físiques (de comportament i d'admissió).
- Exposicions avaluades pels models de pimes, en les seves variants de mitjanes empreses, petites empreses i microempreses, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions avaluades pel model de corporativa, inicialment sense ús d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament ni de factors de conversió.
- Exposicions de renda variable avaluades pel mètode basat en qualificacions internes, en les seves modalitats de models interns (VaR), PD/LGD i simple ponderació del risc.

2. Integració de les estimacions internes en la gestió

Els resultats de les eines esmentades anteriorment s'utilitzen per desenvolupar les actuacions següents:

- Suport en la decisió.
- Millora del control de riscos recurrents.
- Establiment de facultats d'aprovació.
- Aprovació d'operacions en canals no presencials.
- Optimització de processos interns.
- Recomanació de preu de les operacions.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- Rendibilitat per client.

3. Procés de gestió i reconeixement de la reducció del risc

La gestió de "la Caixa" pel que fa al tractament intern del risc creditici i al càlcul de recursos propis mínims s'observa a la intenció de reflectir les tècniques de mitigació de risc creditici a través de les seves pròpies estimacions d'LGD.

Això no obstant, per a diversos segments, a causa fonamentalment de l'escassetat d'operacions moroses dins de l'Entitat i les dificultats per assimilar dades externes a la realitat de la cartera creditícia interna, "la Caixa" utilitza inicialment l'enfocament IRB bàsic per al tractament de les tècniques de mitigació de riscos. Concretament, aquests segments són:

- Empresa (corporatiu)
- Promoció immobiliària
- Finançament especialitzat

Per a aquests segments i els tractats pel mètode estàndard en el nou marc, "la Caixa" ha adoptat l'anomenat "enfocament integral" en una primera fase, utilitzant els descomptes estàndards proposats pel supervisor.

En l'àmbit d'inversió creditícia, l'assignació de tècniques de mitigació de riscos per al càlcul de capital regulatori es realitza a la base de dades de riscos (Datamart), on és emmagatzemada la informació necessària sobre els col·laterals i els avaladors de cadascuna de les operacions perquè s'utilitzin posteriorment com a tècnica de mitigació de riscos. En el cas de col·laterals o de garanties reals, es consulta el tipus de garantia per determinar el tipus de col·lateral: financer, béns arrels o altres col·laterals. D'altra banda, en el cas dels béns arrels utilitzats com a col·laterals, es consulta la característica de la garantia hipotecària per determinar si es tracta d'un bé residencial o comercial.

4. Control dels sistemes interns de qualificació

Les unitats de control de l'Entitat són la Unitat de Validació Interna i Auditoria Interna.

- **Unitat de Validació Interna**

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

La funció de validació interna a l'Entitat la realitza una unitat independent dins de la Sotsdirecció General de Secretaria Tècnica i Validació, dependent de la Direcció General Adjunta Executiva de Riscos. Aquesta ubicació a l'estructura de riscos en garanteix la independència dels equips de desenvolupament de models i de l'àrea de polítiques i procediments d'admissió.

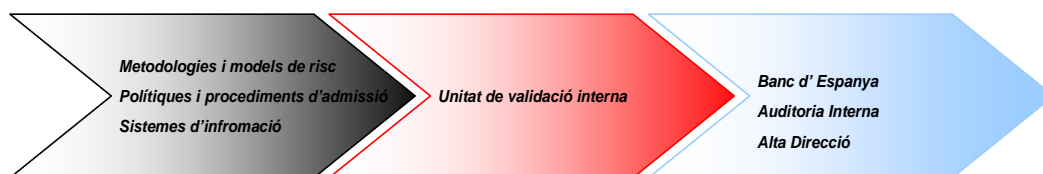
L'objectiu principal de la funció de validació interna és:

- Emetre una opinió sobre l'adequació dels models interns per ser utilitzats als efectes de gestió i regulació, identificant-ne tots els usos rellevants.
- Avaluar si els procediments de gestió i control del risc són adequats a l'estratègia i al perfil de risc de l'Entitat.

Així mateix, la Unitat de Validació Interna ha de donar suport a l'Alta Direcció, i en particular al Comitè de Gestió Global de Riscos, en les seves responsabilitats d'autorització d'ús (gestió i regulació) i de revisió periòdica dels models.

D'altra banda, té la responsabilitat de coordinar el procés de validació supervisora amb el Banc d'Espanya i d'elaborar el Dossier de Seguiment, document requerit pel supervisor per a cada model intern.

Les tasques atribuïdes a la Unitat de Validació Interna requereixen una interlocució continuada amb les àrees que participen en el mesurament i la gestió del risc de crèdit, que actuï d'enllaç entre aquestes i el regulador, Auditoria i l'Alta Direcció.

El novembre de 2007 es va aprovar el pla estratègic de Validació Interna, que recollia una planificació a mitjà termini que especificava els objectius i les tasques per assolir a cada exercici, garantint la vigència de les opinions emeses.

L'abast de la funció de validació consisteix a emetre una opinió en sentit ampli sobre els aspectes rellevants d'un sistema de gestió de risc de crèdit. Per fer això, cal examinar de

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

manera crítica tota la informació disponible i també realitzar proves específiques amb l'objectiu de complementar i qüestionar la informació existent, sobre els àmbits següents:

- *Metodologia i documentació.* Estudi dels models (tipus de model, metodologia, variables explicatives, validació de la construcció, identificació de canvis), anàlisi de les definicions rellevants utilitzades (*default*, pèrdua, segmentació) i de l'adequació de la documentació existent.
- *Dades.* Cal verificar la integritat i la consistència de les bases de dades de calibratges i d'exposicions actuals, tant en el seu disseny i construcció com en la seva evolució en el temps.
- *Procediments quantitius.* Garantir la robustesa dels models per mitjà de procediments de rèplica (*defaults*, segmentació, *outputs* dels models), proves de seguiment periòdic (capacitat discriminant, *back testing* i *stress testing*), anàlisi de la sensibilitat dels paràmetres i *benchmarking* dels models interns.
- *Procediments qualitius.* Es comprovarà que l'Entitat utilitza els models i els seus *outputs* en els processos de gestió del risc (test d'ús), i s'avaluarà el grau de coneixement i confiança de l'Alta Direcció sobre els models i els seus usos (circuit de *reporting* i aprovació de models i estructura organitzativa).
- *Revisió de l'entorn tecnològic.* Cal avaluar el grau d'integració i la funcionalitat dels models en els sistemes de l'Entitat (verificant que satisfan les necessitats reals d'informació).

o **Auditoria Interna**

Auditoria Interna, darrera capa de control existent a l'Entitat, ha de verificar el compliment de la normativa i els controls establerts, i també fer recomanacions en cas de detectar debilitats.

És la responsable de la supervisió interna de tots els models dins del marc de gestió global del risc que recull el Pilar 1 de Basilea II (risc de crèdit, risc operacional i risc de mercat).

En relació amb el risc de crèdit, revisa la integració dels models en la gestió diària de l'entitat, la integritat i la consistència de les bases de dades d'exposicions i la construcció i el calibratge de models, i també la veracitat de les dades que alimenten els sistemes de l'entitat i l'existència i la suficiència de controls. Així mateix, verifica el compliment de la

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

normativa interna de l'entitat en relació amb la gestió del risc de crèdit (concessió, seguiment i recuperació).

Respecte al risc operacional, audita la implantació del marc de gestió de risc operacional, el compliment de la normativa regulatòria i l'adequació dels procediments de càlcul de capital regulatori.

L'auditoria de risc de mercat consisteix a verificar que es compleixen els aspectes requerits per la Circular de Solvència del Banc d'Espanya respecte als sistemes de gestió de risc de mercat, pel que fa a la implantació en la gestió, la metodologia, la integritat de les dades utilitzades, la correcta estructuració dels sistemes de control i l'adequació dels procediments escrits.

Les auditories dels models es complementen amb auditories informàtiques amb l'objectiu de cobrir els aspectes més tècnics, com ara:

- Validar la implementació d'aquests models i procediments de càlcul de capital regulatori en els Sistemes d'Informació propis de l'Entitat.
- Comprovar la integració en els sistemes de les noves eines de mesura i de gestió de riscos desenvolupades per al marc de gestió global del risc d'acord amb Basilea II.
- Valorar els controls i els procediments existents per assegurar la integritat i la coherència de la informació.

1.2.2.2. *Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició*

1. Estructura dels sistemes interns de qualificació

El Grup "la Caixa" disposa de models interns de qualificació creditícia que, a través de l'assignació de qualificacions de solvència o ràtings interns als clients, permeten fer una predicció de la probabilitat d'incompliment de cada acreditat i cobreix la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments que queden per cobrir, poc rellevants pel que fa a exposició global, es realitza la captura d'informació rellevant per construir, en el futur, eines de predicció de la probabilitat d'incompliment.

Aquests models interns de qualificació creditícia, desenvolupats d'acord amb l'experiència històrica de mora de l'Entitat i que incorporen els mesuraments necessaris per ajustar els

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

resultats al cicle econòmic, estan orientats tant al producte com al client. Les eines orientades al producte tenen en compte característiques específiques del deutor relacionades amb el producte en qüestió i s'utilitzen bàsicament en l'àmbit de l'admissió de noves operacions de banca minorista. Les eines orientades al client, per la seva banda, avaluen la probabilitat d'incompliment del deutor de manera genèrica, tot i que en el cas de les persones físiques poden aportar resultats diferenciats per producte.

Les eines orientades al client del Grup "la Caixa" estan constituïdes per *scorings* de comportament per a persones físiques i per ràtings d'empreses, i estan implantades a tota la xarxa d'oficines integrades dins de les eines habituals de concessió de productes d'actiu.

Per a empreses, les eines de ràting estan enfocades als clients i varien notablement en funció del segment al qual pertanyen. En els casos de microempreses i pimes, el procés d'avaluació és molt semblant al de les persones físiques. En aquest cas, s'ha construït un algorisme modular que valora tres camps d'informació diferents: els estats financers, la informació derivada de la relació amb els clients i, finalment, alguns aspectes qualitatius. Les qualificacions obtingudes se sotmeten a un ajust al cicle econòmic que segueix la mateixa estructura que per a les persones físiques.

El Grup "la Caixa" disposa d'una Funció de Ràting Corporatiu per a la qualificació especialitzada del segment de grans empreses i ha desenvolupat models de qualificació interna. Aquests models són de caire "expert" i donen major ponderació al criteri qualitatiu dels analistes. Davant de la manca d'experiència de morositat interna en aquest segment, la construcció d'aquests models s'ha alineat amb la metodologia de Standard & Poor's, de manera que s'han pogut utilitzar índexs d'incompliment global publicats per aquesta agència de ràting que afegeixen fiabilitat a la metodologia.

- o **Estimació de la probabilitat de *default* (PD)**

Es defineix el *default* com la incapacitat de la contrapart per complir les seves obligacions de pagament. El tipus de probabilitat d'incompliment (PD) estimada a l'Entitat és *through the cycle*, és a dir, que s'associen les puntuacions assignades pel models de qualificació a probabilitats de *default* mitjanes per a un cicle econòmic complet. Aquesta estimació es realitza ancorant la corba de probabilitats d'incompliment a la tendència de llarg termini (tendència central) estimada per a la cartera. El Grup "la Caixa" ha desenvolupat una metodologia d'anàlisi comparativa de les estimacions realitzades de la

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

probabilitat d'incompliment amb els resultats efectivament obtinguts, que, actualment, es troba en procés de validació.

Un cop assignada una probabilitat d'incompliment a cada contracte/client, aquesta es tradueix a l'Escala Mestra, categorització a la qual es vinculen els resultats de totes les eines de *scoring* i ràting, que en facilita la interpretació. Tot seguit es mostra, de manera resumida, la correspondència entre l'Escala Mestra i la probabilitat d'incompliment.

Escala Mestra Interna	PD mínima	PD màxima
0	0,000%	0,024%
1	0,025%	0,075%
2	0,076%	0,180%
3	0,181%	0,420%
4	0,421%	0,999%
5	1,000%	2,338%
6	2,339%	5,365%
7	5,366%	11,836%
8	11,837%	24,151%
9	24,152%	99,999%

Taula 21 – Escala mestra de qualificacions creditícies

o **Estimació de l'exposició en el moment de *default* (EAD)**

L'exposició en el moment de *default* (EAD) es defineix com la quantitat que s'espera que el client degui a l'entitat de crèdit en el moment d'una hipotètica entrada en mora en algun moment durant els propers 12 mesos.

Es defineix l'EAD com el dispostat actual (quantitat reflectida a l'actiu del balanç de l'entitat) més un percentatge del concedit no utilitzat (disponible), és a dir, un factor d'equivalència que denominem CCF (*Credit Conversion Factor*) i que representa una estimació quantitativa de quin percentatge de l'import no utilitzat pel client s'estima que serà finalment utilitzat o dispostat en el moment d'entrada en morositat.

El mètode utilitzat a l'Entitat per fer l'estimació de l'EAD consisteix en l'enfocament de l'horitzó variable (s'estableix un any com a horitzó per calcular els CCF observats).

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Actualment, els models d'EAD existents a l'Entitat per als compromisos de saldos disponibles s'han desenvolupat en funció del titular (persona física o pime) i del producte.

o **Estimació de la pèrdua en cas de *default* (LGD)**

L'LGD es la pèrdua econòmica derivada d'un esdeveniment de *default*. Actualment, a l'Entitat s'estima una LGD mitjana a llarg termini, i també una LGD sota condicions adverses del cicle (*downturn*) per a totes les operacions que no estan en *default*. Així mateix, per a les operacions que es troben *default* s'està calculant una estimació sense biaix de la pèrdua (*Best Estimate*).

Els models d'LGD existents a l'Entitat s'han desenvolupat en funció del titular (persona física o pime) i del tipus de garantia.

2. Models de qualificació

A continuació es descriuen els models de qualificació aprovats per utilitzar-los en el càlcul de requeriments de recursos propis pel mètode IRB.

2.1 Particulars i autònoms

- o **Comportament Actiu.** Avalua mensualment tots els clients operatius (particulars o autònoms) titulars d'alguna operació amb garantia personal o hipotecària. Té dos usos principals:
 - Seguiment del risc viu de totes les operacions amb més de 12 mesos d'antiguitat d'aquests clients.
 - Admissió de préstecs personals i targetes.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

- o **Comportament No Actiu.** Avalua mensualment tots els clients (particulars o autònoms) sense contractes d'actiu, excepte targetes de crèdit. Té dos usos principals:
 - Seguiment del risc viu de totes les operacions amb més de 12 mesos d'antiguitat d'aquests clients.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- Admissió de préstecs personals i targetes.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi discriminant. Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

- **Hipotecari Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi discriminant. Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Hipotecari No Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a no clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació i sociodemogràfiques del client.

- **Personal No Client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia personal a no clients de "la Caixa". La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

Per elaborar el model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, en característiques del risc prestatari i en dades del client (sociodemogràfiques, laborals, econòmiques, etc.).

Empreses

- **Ràting de pimes.** El model de Ràting de pimes té com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades classificades com a Microempresa, Petita Empresa o Mitjana Empresa segons la segmentació interna de risc de "la Caixa". Tota la cartera de pimes s'avalua mensualment i també en el moment de concessió d'una nova operació a una pime si no es disposa de ràting calculat.

Per elaborar els tres models es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en:

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- *Informació financera*: informació disponible als balanços i comptes de resultats. Per exemple, actius totals, fons propis o benefici net.
 - *Informació d'operativa*: informació operativa bancària i creditícia de l'empresa client, tant en la seva relació amb "la Caixa" com amb la resta de bancs del sistema financer espanyol (CIRBE). Per exemple, saldo mitjà dels productes de passiu o mitjana de la utilització de la CIRBE.
 - *Informació qualitativa*: basada en característiques de l'empresa i en la seva posició en el sector. Per exemple, experiència del gerent de l'empresa, règim patrimonial dels immobles, etc.
- **Ràting de Corporativa**. El model de Ràting de Corporativa té com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades i promotores immobiliàries classificades com a Grans Empreses segons la segmentació interna de risc de "la Caixa". El càlcul del Ràting de Corporativa el realitza una unitat centralitzada, i la periodicitat de recàlcul del ràting dependrà de la recepció de nova informació per incorporar a la valoració, amb una vigència màxima de 12 mesos.

El model de Corporativa està basat en un judici expert, construït seguint la metodologia de Standard & Poor's, i es basa en la utilització de diferents eines de ràting (*templates* o plantilles) en funció del sector al qual pertany l'empresa.

Les variables que intervenen al model de Corporativa tenen en compte aspectes qualitius i quantitius:

- Les variables qualitatives són representatives del risc de negoci, com ara la posició sectorial de l'empresa.
- Les variables quantitatives són en general ràtios financeres, com ara Deute Total sobre EBITDA.

1.2.2.3. Valors d'exposició

Els valors de l'exposició per a cadascuna de les categories de risc considerades en el mètode de qualificacions internes són les que recull la taula següent:

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Categoria de risc	Valor exposició⁽¹⁾ (milers d'euros)
Empreses	54.772.190
<i>De les quals: exposicions en què s'utilitzen estimacions dels paràmetres de pèrdues en cas d'incompliment o de factors de conversió propis</i>	22.184.143
Minoristes	122.118.000
<i>De les quals: exposicions en què s'utilitzen estimacions dels paràmetres de pèrdues en cas d'incompliment o de factors de conversió propis</i>	122.118.000
Exposició total	176.890.190

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

Taula 22 – Exposició per categoria de risc (mètode IRB)

A la taula següent figura, en funció dels graus de deutor, informació relativa a les exposicions del Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008.

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ¹ (milers d'euros)	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ² (%)	Ponderació de risc mitjana ³ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁴ (milers d'euros)	CCF mitja ⁵ (%)
Empreses	54.772.190			17.666.342	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	52.904.566	41,13	86,81	17.469.632	59,09
0,030	16.052	45,00	15,31	16.034	50,00
0,060	2.527.981	45,14	22,88	1.848.635	47,34
0,134	5.887.881	43,80	35,83	2.745.910	56,08
0,299	7.167.966	43,37	51,19	3.642.422	60,32
0,722	10.769.552	42,44	74,89	3.189.359	58,23
1,595	9.216.457	40,04	90,81	2.638.906	65,23
3,856	9.324.618	38,98	114,11	2.042.154	59,81
8,684	4.805.536	37,88	146,02	919.499	56,21
16,019	1.790.602	39,07	183,97	277.060	59,09
53,415	1.397.921	36,28	155,86	149.653	58,09
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	1.867.624	42,51	7,31	196.710	48,26
Minoristes	122.118.000			22.079.778	
Exposicions cobertes amb hipoteques sobre immobles	102.888.772			15.194.170	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	101.263.436	12,44	14,75	15.188.421	54,82
0,030	322.976	10,00	0,98	158.644	56,89
0,053	15.697.012	10,00	1,55	5.036.612	55,78
0,123	25.032.935	11,56	3,41	4.422.415	54,52
0,283	25.481.700	12,16	6,68	3.253.485	54,32
0,628	16.493.296	13,27	12,88	1.291.679	54,15
1,469	6.484.088	14,41	24,66	371.803	54,59
3,640	3.692.735	15,39	45,46	265.801	56,79
8,124	3.189.436	17,05	75,29	237.255	57,67
16,792	2.236.729	16,22	92,63	90.951	55,07
45,793	2.632.529	15,43	85,95	59.776	54,69
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	1.625.336	14,80	97,44	5.749	55,66
Exposicions minoristes renovables exigibles	6.939.044			4.912.868	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	6.913.241	75,00	21,46	4.911.665	71,60
0,030	4.176	75,00	1,73	3.865	94,35
0,053	594.561	75,00	2,82	510.224	86,69

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ¹ (milers d'euros)	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ² (%)	Ponderació de risc mitjana ³ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁴ (milers d'euros)	CCF mitjà ⁵ (%)
0,133	1.154.124	75,00	6,07	939.092	81,87
0,276	2.472.936	75,00	11,02	1.979.790	80,73
0,620	1.670.029	75,00	21,01	1.125.473	66,96
1,483	538.739	75,00	40,97	239.093	43,90
3,502	298.160	75,00	76,08	85.918	32,27
7,845	75.797	75,00	128,57	15.978	25,41
17,652	57.949	75,00	197,83	8.311	20,64
39,569	46.770	75,00	243,66	3.921	15,50
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	25.803	76,23	54,36	1.203	9,12
Altres exposicions minoristes	12.290.184			1.972.740	
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	12.055.317	46,94	53,89	1.968.083	90,06
0,030	4.497	50,00	5,24	1.124	15,00
0,067	41.477	46,06	8,98	8.045	100,00
0,137	601.785	45,17	14,93	96.028	98,99
0,307	2.047.333	45,00	25,59	278.817	97,45
0,673	3.302.483	46,63	41,74	592.665	94,72
1,523	2.580.702	47,94	60,56	416.237	91,25
3,544	1.701.187	48,07	72,65	311.514	82,79
7,861	989.028	47,71	79,58	177.088	74,00
16,382	397.980	47,49	103,01	48.896	78,05
49,504	388.845	48,44	129,85	37.669	74,49
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	234.867	64,78	5,69	4.657	70,71
Valor total	176.890.190			39.746.120	

(1) Exposició original abans de l'aplicació de factors de conversió (CCF), determinada per la suma dels imports disposats i no disposats.

(2) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per risc. Informat en cas que l'Entitat realitzi les seves pròpies estimacions.

(3) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

(4) Previ a l'aplicació de factors de conversió (CCF).

(5) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició.

Taula 23 – Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor (mètode IRB)

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior

Tot seguit es presenten les dades dels fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents del Grup "la Caixa" corresponents als exercicis 2007 i 2008, per a cadascuna de les categories de risc en què l'Entitat aplica el mètode basat en qualificacions internes.

Categoria de risc	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents (milers d'euros)	
	Desembre de 2007	Desembre de 2008
Exposicions no IRB	9.948	3.817
Empreses	969.676	1.737.090
Minoristes. <i>Dels quals:</i>	1.648.337	1.321.816
Exposicions cobertes per hipoteques sobre immobles	998.009	1.016.136
Exposicions minoristes renovables elegibles	3.501	5.620
Altres exposicions minoristes	646.827	300.060
Total	2.627.961	3.062.723

Taula 24 – Evolució del fons de correcció de valor

Les pèrdues per deteriorament d'actius s'han vist incrementades en l'exercici 2008, ja que han passat d'un import de dotacions netes de 587.311 milers d'euros en l'exercici 2007 a 812.590 milers d'euros en l'exercici 2008.²⁰

A continuació s'enumeren els factors principals que han intervingut en aquest augment de les pèrdues per deteriorament d'actius:

- En el segment d'empreses, s'ha produït l'entrada a concurs de creditors d'exposicions rellevants.
- A la categoria de particulars, ha augmentat la morositat en el segment de *Loan to Value* superior al 80% de manera que s'intensifiquen els procediments judicials de la cartera i suposa un augment, aproximadament, del 25% de la dotació a pèrdues per deteriorament.

²⁰ Vegeu la nota 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)" dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2008.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- Seguint les recomanacions del supervisor i d'acord amb els processos de revisió d'acreditats duts a terme per l'Entitat, s'ha produït un augment de les dotacions subestàndard.

1.2.3. Operacions de titulització

1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització

1. Objectius i funcions del Grup

Els objectius del Grup "la Caixa" a l'hora de dur a terme operacions de titulització han estat, fins ara, de dos tipus:

- Fonamentalment s'utilitzen com a instrument que suposi un col·lateral admissible davant del Banc Central Europeu. El Grup "la Caixa" procedeix a la recompra dels bons resultants del procés de titulització. D'aquesta manera, s'aconsegueix diversificar les possibles fonts de finançament de què disposa l'Entitat.
- De manera més esporàdica, es duen a terme processos de titulització d'actius per obtenir finançament a un cost competitiu per mitjà de la col·locació dels trams de bons garantits per mitjà de programes patrocinats per l'Estat (FTPyme) o per la Generalitat de Catalunya (FTGENCAT).

D'altra banda, cal destacar que el Grup "la Caixa" té principalment una funció originadora, és a dir, que transforma part de la seva cartera de préstecs i crèdits homogenis en títols de renda fixa per mitjà de la transferència dels actius als diferents Fons de Titulització, els partícips dels quals assumeixen els riscos inherents a les operacions titulitzades. Com s'ha comentat anteriorment, en dur a terme la seva activitat de titulització, "la Caixa" no té l'objectiu d'obtenir liquiditat ni d'aconseguir la transferència del risc, per la qual cosa adquireix la pràctica totalitat de la majoria de bons emesos pels corresponents Fons de Titulització com a contrapartida als actius que li han estat transferits.

A continuació, es detallen les diferents àrees implicades en els processos de titulització i el paper que desenvolupen:

- **Mercats.** És l'àrea encarregada de determinar l'objectiu i l'envergadura de l'operació, d'obtenir l'aprovació de l'òrgan directiu intern, del disseny financer de l'operació, de la

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

negociació amb les agències de qualificació externes, de determinar els marges dels bons i de coordinar la direcció i la col·locació de bons.

- **Polítiques i Procediments d'Admissió.** S'ocupa de determinar els criteris de selecció de la cartera i d'analitzar-la, de subministrar la informació històrica complementària requerida per les agències de qualificació externes i de gestionar les tasques d'auditoria dels actius.
- **Sistemes d'Informació: Segments i Serveis.** S'encarrega de fer l'extracció de les carteres (preliminar, provisional i definitiva) i els respectius quadres d'amortització.
- **Assessoria Jurídica.** És l'àrea encarregada d'obtenir l'aprovació de l'òrgan societari intern corresponent i de supervisar la documentació generada.
- **Intervenció i Comptabilitat.** S'ocupa de la comptabilització de l'operació.

Així mateix, cal destacar el paper desenvolupat pel l'entitat GestiCaixa, S.G.F.T., S.A. com a gestora de fons de titulització de "la Caixa", la funció principal de la qual és la constitució, l'administració i la representació legal dels fons de titulització d'actius.

2. Polítiques comptables

Als efectes de la Norma Vint-i-tresena de la Circular del Banc d'Espanya 4/2004, cal que es produeixi la transferència substancial del risc perquè es puguin donar de baixa els actius subjacents d'una titulització. Atès que el Grup "la Caixa" recompra la majoria de bons de les titulitzacions originades, aquesta transferència no es produeix, de manera que no és possible donar de baixa del balanç els actius que han estat objecte de titulització. Això no obstant, la disposició transitòria primera de la circular esmentada indica que no caldrà modificar el registre de les transaccions produïdes abans de l'1 de gener de 2004, que van ser donades de baixa del balanç com a resultat de la normativa anterior. A causa d'aquest fet i tal com s'informa als Comptes Anuals de "la Caixa" de l'exercici 2008, únicament hi figuren donats de baixa del balanç de l'Entitat aquells actius que van ser titulitzats abans de l'1 de gener de 2004; la resta romanen a l'actiu de "la Caixa".²¹

A causa del fet que no es compleixen els requisits exposats a les Normes Cinquanta-cinquena i Cinquanta-sisena de la Circular de Solvència per considerar que existeix transferència efectiva i

²¹ Vegeu la taula 25.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

significativa del risc, el mètode de càlcul emprat per calcular els requeriments de capital per a les operacions de titulització és el mateix que s'aplica als actius que han estat titulitzats.

El Grup "la Caixa" no ha desenvolupat l'operativa de titulitzacions sintètiques.

En l'activitat de titulitzacions, el Grup "la Caixa" utilitza les tres agències de qualificació externa considerades com a admissibles pel regulador (Moody's, S&P i Fitch Ratings). Habitualment se'n fa ús de dues a cada operació, independentment de quin sigui el tipus d'actiu titulitzat.

1.2.3.2. Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats

1. Import agregat de les posicions de titulització

La taula que es presenta a continuació informa sobre el total de les exposicions titulitzades de crèdits efectuades i pendents d'amortització el 31 de desembre de 2008.

Tipus d'exposició	Exposició (milers d'euros)
Operacions donades de baixa del balanç	2.295.547
Operacions mantingudes al balanç	6.354.176
Valor total	8.649.723

Taula 25 – Titulització de crèdits sobre clients

Tot seguit es detallen les posicions mantingudes en bons de titulització pel Grup "la Caixa" el 31 de desembre de 2008, en funció del tipus d'exposició. Cal indicar que la majoria dels bons emesos pels fons de titulització com a contrapartida dels actius crediticis transferits han estat adquirits per "la Caixa".

Tipus d'exposició	Exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)
Bons de titulització – tram preferent	6.859.779
Bons de titulització – tram subordinat	704.300
Valor total	7.564.079

(1) Valor de l'exposició original.

Taula 26 – Posicions de titulització per tipus d'exposició

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Altra informació quantitativa de les posicions de titulització

El detall dels actius titulitzats pel Grup "la Caixa", en funció del tipus d'actiu titulitzat, el 31 de desembre de 2008, és el que es mostra tot seguit:

	Saldo viu (milers d'euros)	Del qual: saldo viu operacions deteriorades i en mora (milers d'euros)	Pèrdues per deteriorament efectives (milers d'euros)
Hipoteques residencials	5.063.378	31.775	54.114
Préstecs a empreses i pimes	3.586.345	17.313	44.821
Total	8.649.723	49.088	98.935

Taula 27 – Distribució per tipus d'actius titulitzats

L'activitat de titulització de l'exercici 2008 es resumeix en l'emissió de dos nous acords de titulització, el detall dels quals es presenta a continuació:

- FonCaixa FTGENCAT 6, F.T.A. Tenint en compte que l'import de la titulització és de 768.800 milers d'euros, un 10,19% dels actius subjacents titulitzats corresponen a préstecs hipotecaris i un 89,81%, a altres préstecs (bàsicament préstecs concedits a pimes amb garantia personal).
- FonCaixa FTPYME 2, F.T.A. Tenint en compte que l'import de la titulització és d'1.176.400 milers d'euros, un 22,75% dels actius subjacents titulitzats corresponen a préstecs hipotecaris i un 77,25%, a altres préstecs.

1.2.4. Tècniques de reducció del risc de crèdit

1.2.4.1. Informació general

A continuació es resumeixen les principals tècniques de reducció del risc de crèdit acceptades habitualment en el desenvolupament de l'operativa del Grup "la Caixa".

1. Polítiques i processos de compensació de les posicions de balanç i de fora de balanç

Els acords de compensació d'operacions de balanç, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF, s'utilitzen com a tècniques de mitigació del risc de crèdit, ja que permeten realitzar una compensació entre contractes d'un mateix tipus. En aquest sentit, els saldos

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

d'efectiu existents i recíprocs entre l'Entitat i la contrapart es compensen i, conseqüentment, es presenten al balanç de situació consolidat pel seu import net i se'n fa la liquidació per diferències.

El Grup "la Caixa" aplica la compensació de les posicions de balanç i de fora de balanç de manera puntual en operacions d'interbancari per a la gestió d'operacions de tresoreria de l'Entitat. Per a la resta d'operativa, habitualment no s'utilitzen acords de *netting*.

2. Tipus de garanties reals, polítiques i procediments de gestió i valoració

"la Caixa" disposa d'una normativa interna distribuïda per tota la xarxa comercial en què es detallen els principals tipus de garanties reals acceptades en l'operativa habitual de "la Caixa" i els processos bàsics en la gestió d'aquestes (alta, baixa, modificacions, alertes, certesa jurídica de la documentació lliurada, facultats en funció del tipus de garantia i l'import sol·licitat en l'operació, etc.). Els principals tipus de garanties reals acceptades en l'operativa diària són els següents:

- **Garanties pignorades.** En garanteixen operacions d'actiu (préstecs, crèdits oberts, comptes de crèdit, avals, línies de risc o lísings) per mitjà de penyora d'operacions de passiu o intermediació de "la Caixa". A la pràctica totalitat dels casos, "la Caixa" ha de ser l'entitat dipositària de la garantia pignorada i la pignoració roman fins que venç o es cancel·la anticipadament l'actiu o mentre aquest no es doni de baixa explícitament. Els principals tipus de garanties financeres acceptades són:
 - *Comptes d'estalvi a la vista:* es realitza la pignoració d'un import concret del compte. De la resta de l'import es pot disposar lliurement, i fins i tot es pot aportar com a garantia d'un altre producte d'actiu.
 - *Imposicions a termini i làmines d'estalvi:* s'hi aplica la retenció efectiva de la totalitat de l'import del producte.
 - *Participacions en fons d'inversió:* la retenció de la garantia s'aplica al nombre de participacions que sumen l'import empenyorat, en funció de la valoració en el moment de la pignoració. La resta de participacions poden ser empenyorades en altres operacions d'actiu.
 - *Pòlisses d'assegurança:* pignoració pel que fa a la pòlissa associada i pel valor més petit entre el valor de rescate i l'import dels capitals, pensions i aportacions. La pòlissa empenyorada queda retinguda pel total.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- *Cèdules hipotecàries*: s'hi aplica la pignoració al nombre de títols que sumen l'import empenyorat. La resta de títols es podran utilitzar com a garantia en altres operacions d'actiu.
- *Drets i valors*: es tractaria de títols de Deute Públic, obligacions, bons, accions i pagarés. La majoria de valors de renda fixa o variable acceptats com a garantia cotitzen a mercats oficials. Els aplicatius de "la Caixa" recullen l'evolució diària del valor dels títols empenyorats.

Per a aquest tipus de garanties reals acceptades, "la Caixa" disposa de diversos aplicatius interns que permeten realitzar un seguiment diari del valor de les garanties empenyorades amb la finalitat d'activar alertes i poder valorar, si s'escau, la sol·licitud de garanties complementàries a la contrapart de l'operació. A més a més, es controla l'alliberament i el venciment de les garanties associades a contractes d'actiu.

De la mateixa manera, cal destacar que per als casos en què es pugui produir el venciment o la liquidació de la garantia amb anterioritat al venciment del contracte d'actiu, el client haurà de disposar d'un dipòsit associat al contracte per empenyorar en cas necessari.

- **Factures a càrrec d'un organisme públic i certificació d'obres, subministraments o serveis o subvenció lliurada per un ens públic.** Es tracta d'operacions de préstec o compte de crèdit en què s'afegeix l'afectació d'un document a favor de l'Entitat. En tots els casos caldrà formalitzar un contracte de Cessió de Crèdit juntament amb el contracte de préstec o pòlissa de compte de crèdit.
- **Garanties hipotecàries:** hi ha diverses normatives internes publicades, aplicables a tots els nivells de l'entitat, que estableixen de manera expressa els aspectes següents:
 - El procediment d'admissió de garanties i els requeriments necessaris per formalitzar les operacions, com ara la documentació que cal lliurar a l'entitat i la certesa jurídica que aquesta documentació ha de tenir.
 - Els nivells de facultats en funció del tipus de bé hipotecat i la seva finalitat, la contrapart de què es tracta i el capital per concedir a les operacions.
 - Per fer un seguiment i un control correctes de les operacions amb garanties hipotecàries, hi ha processos definits de revisió de les taxacions que s'utilitzen per analitzar el risc de les operacions. Així mateix, es duen a terme processos mensuals de contrast i validació dels valors de taxació amb l'objectiu de detectar

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

possibles anomalies en els processos de les taxadores. A més, les taxacions realitzades són sotmeses puntualment a revisió per part d'Auditoria Interna.

- Política de desemborsament definida, que afecta principalment les operacions de promocions immobiliàries perquè es puguin efectuar les disposicions en funció del grau d'avançament de les obres, que es contrasta amb la valoració efectuada per la taxadora.

3. Derivats de crèdit: garants i contrapart

Finalment, el Grup "la Caixa" utilitza puntualment derivats de crèdit per a la cobertura del risc de crèdit. Així mateix, no es detecta la participació significativa de cap contrapart en la contractació de derivats de crèdit de cobertura; el Grup "la Caixa" en fa la contractació amb entitats de crèdit amb alta qualificació creditícia.

1.2.4.2. *Informació quantitativa*

A continuació es presenta la informació relativa a les exposicions del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2008, a les quals no s'aplica cap tècnica de reducció del risc de crèdit. Per a aquelles exposicions amb aplicació de tècniques de mitigació, se'n detalla l'import en funció de les tècniques utilitzades.²²

	Valor exposició (milers d'euros)
Exposicions a les quals no s'aplica cap tècnica de reducció del risc	276.055.942
Exposicions a les quals s'aplica alguna tècnica de reducció del risc	7.583.186
Garanties reals ⁽¹⁾	7.521.475
Garanties personals ⁽²⁾	61.711
Cobertures mitjançant derivats de crèdit	-
Total	283.639.128

(1) Vegeu taules 29 i 30.

(2) Vegeu taula 31.

Taula 28 – *Exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació*

Adicionalment, cal destacar que, tal com s'esmenta a l'apartat anterior, existeixen acords de compensació en productes derivats, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

²² A les exposicions subjectes al mètode IRB avançat, la mitigació de la severitat per mitjà de garanties no es considera tècnica de reducció del risc.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Per a les categories de risc a les quals s'aplica el mètode estàndard per calcular els requeriments de recursos propis mínims, el valor de les exposicions cobertes amb garanties financeres admissibles i garanties reals admissibles és, el 31 de desembre de 2008, el que es detalla a continuació:

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)		
	Coberta amb garanties financeres admissibles	Coberta amb altres garanties reals admissibles	Total
Administracions centrals i bancs centrals	6	-	6
Administracions regionals i autoritats locals	458	-	458
Entitats del sector públic i institucions sense afany de lucre	1.532	-	1.532
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	102	-	102
Empreses	494.844	-	494.844
Minoristes	236.568	-	236.568
Exposicions garantides per béns immobles	17.331	-	17.331
Exposicions en situació de mora	4.134	-	4.134
Total	754.975		754.975

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç, i l'aplicació dels ajustos de volatilitat.

Taula 29 – Exposició coberta amb garanties financeres i reals admissibles (mètode estàndard)

De manera similar, el valor de les exposicions cobertes amb garanties financeres admissibles i garanties reals admissibles per a les categories de risc a les quals s'aplica el mètode basat en qualificacions internes (bàsic), el 31 de desembre de 2008, és el que figura a la taula següent:

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)		
	Coberta amb garanties financeres admissibles ⁽²⁾	Coberta amb altres garanties reals admissibles	Total
Empreses	118.525	6.647.975	6.766.500

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç, i l'aplicació dels ajustos de volatilitat.

(2) El valor de l'exposició coberta amb garanties financeres admissibles abans de l'aplicació dels ajustos de volatilitat és de 154.405 milers d'euros.

Taula 30 – Exposició coberta amb garanties financeres i reals admissibles (mètode IRB).

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

El valor de l'exposició coberta amb garanties personals i amb derivats de crèdit, el 31 de desembre de 2008, tenint en compte les categories de risc a les quals el Grup "la Caixa" aplica el mètode estàndard per calcular els requeriments de recursos propis mínims, és el que es presenta a la taula següent:

Categoria de risc	Exposició ⁽¹⁾ (milers d'euros)		
	Coberta amb garanties personals	Coberta amb derivats de crèdit	Total
Empreses	58.861	-	58.861
Minoristes	2.850	-	2.850
Total	61.711	-	61.711

(1) Valor de l'exposició coberta després de la compensació entre les partides del balanç i de fora del balanç.

Taula 31 – Exposició coberta amb garanties personals i derivats de crèdit (mètode estàndard).

D'altra banda, atesa l'escassa representativitat de les garanties personals addicionals a les carteres a les quals s'aplica el mètode de qualificacions internes, i atesa també la no-elegibilitat de gran part d'aquestes garanties, actualment no s'estan reconeixent com a mitigadors de risc. Això implica que, el 31 de desembre de 2008, les garanties personals i els derivats de crèdit no tinguin efecte sobre el valor de l'exposició d'aquestes carteres, per la qual cosa aquesta exposició no es redueix.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

2. Informació sobre el risc associat a la cartera industrial

2.1. Descripció, comptabilització i valoració

La cartera de participacions del Grup "la Caixa" inclou companyies de primer nivell, amb una important presència en els seus respectius mercats i amb una capacitat de generar valor i rendibilitat recurrent. En general, es tracta de participacions de caire estratègic, amb participació de la "Caixa" en els seus òrgans de govern i en la definició de les seves polítiques i estratègies futures. Els Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2008 presenten el detall de les entitats incloses a la cartera industrial del Grup "la Caixa" amb indicació del seu sector d'activitat i el seu àmbit d'actuació.²³

La inversió en aquestes companyies és registrada als capítols següents d'actiu:

- **Participacions.** Inversions en el capital d'entitats dependents no consolidables per la seva activitat, multigrup o associades.
- **Actius disponibles per a la venda.** Resta de participacions, amb excepció d'aquelles que estiguin incloses a la cartera de negociació o d'actius no corrents en venda.

A continuació es presenten les polítiques comptables i els mètodes de valoració d'un dels capítols esmentats.

1. Participacions

Es valoren per mitjà de l'aplicació del mètode de la participació, utilitzant la millor estimació del seu valor teòric comptable en el moment de la formulació dels Comptes Anuals.

El Grup "la Caixa" té establerta una metodologia per a l'avaluació trimestral d'indicadors que assenyalen l'aparició d'indicis de deteriorament en el valor registrat d'aquestes societats. Concretament, s'avalua la cotització de la societat al llarg del període considerat i també els preus objectius publicats per analistes independents de reconegut prestigi. A partir d'aquestes dades, el Grup "la Caixa" determina la plusvàlua tàcita, neta d'impostos, associada a la participació. En cas que la plusvàlua tàcita, neta d'impostos, superi àmpliament el valor registrat

²³ Vegeu les notes 6 "Adquisició i venda de participacions en el capital d'entitats dependents, multigrup i associades", 11 "Actius financers disponibles per a la venda" i 15 "Participacions", i els Annexes 2, 3 i 4 dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2008.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

d'aquestes societats, es considera que no hi ha indicis de deteriorament. En cas contrari, es té en compte la resta d'indicadors utilitzats per determinar l'existència o no d'indicis de deteriorament.

2. Actius financers disponibles per a la venda

Els actius financers disponibles per a la venda es valoren sempre pel seu valor raonable, i els canvis en el seu valor, nets del seu impacte fiscal, es registren amb contrapartida al Patrimoni Net. En el cas de les participacions en entitats cotitzades, el seu valor raonable serà el valor de mercat i, quan no cotitzin, es valoraran pel seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament que s'hagi manifestat. En el moment de la venda es comptabilitzarà la pèrdua o el benefici corresponent registrat prèviament en el Patrimoni Net al compte de resultats.

En general, se'n fa el sanejament amb càrrec a resultats quan hi ha evidències objectives de deteriorament. Es presumeix l'aparició d'aquestes evidències en cas que es verifiqui una reducció del 40% en el seu valor raonable i que s'observi una situació de pèrdua continuada durant un període superior a 18 mesos.

2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital de la cartera industrial

2.2.1. Valor raonable i en llibres de la cartera industrial

A continuació es detalla el valor raonable i en llibres, el 31 de desembre de 2008, de les participacions i els instruments de capital del Grup "la Caixa" no inclosos a la cartera de negociació.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Participacions i instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació	Valor en llibres (milers d'euros)	Valor raonable (milers d'euros)
Actius disponibles per a la venda	6.958.978	6.958.978
Accions de societats cotitzades	6.705.293	6.705.293
Accions de societats no cotitzades ⁽¹⁾	159.418	159.418
Participacions en el patrimoni de fons d'inversió i altres	94.267	94.267
Participacions	8.567.039	7.994.342
Cotitzades	8.557.926	7.985.229
No cotitzades	9.113	9.113
Valor total	15.526.017	14.953.320

(1) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable. El seu cost d'adquisició net de sanejaments se situa en 4.484 milions d'euros. Vegeu la nota 11 "Actius financers disponibles per a la venda" dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2008.

Taula 32 – Participacions i instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació

El valor de mercat de la cartera de participades cotitzades del Grup "la Caixa", el 31 de desembre de 2008, és de 14.691 milions d'euros, amb unes plusvàlues latents de 1.026 milions d'euros.

2.2.2. Valor d'exposició de la cartera industrial

1. Valor d'exposició

El valor de les exposicions del Grup "la Caixa" al risc associat a Renda Variable era, el 31 de desembre de 2008, de 10.072.116 milers d'euros.²⁴ Aquest import inclou el valor de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda, participacions en entitats associades i en entitats dependents no consolidables per la seva activitat.

La taula que figura tot seguit informa dels imports d'aquestes exposicions²⁵, en funció de si es tracta d'instruments cotitzats o no cotitzats.

²⁴ Vegeu l'apartat 3.2 "Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera industrial" de la part A d'aquest mateix document.

²⁵ El valor de l'exposició no inclou les deduccions de recursos propis que són el fons de comerç i els actius intangibles, les participacions significatives en entitats de crèdit i en entitats asseguradores i les participacions qualificades. Addicionalment, no s'inclouen les plusvàlues latents en instruments de capital disponibles per a la venda registrades amb contrapartida a Patrimoni Net.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

	Import de l'exposició (milers d'euros)
Actius disponibles per a la venda	5.368.159
Accions de societats cotitzades	5.213.841
<i>Total mètode simple</i>	212.252
<i>Total VaR</i>	1.386.747
<i>Total mètode PD/LGD</i>	3.614.842
Accions de societats no cotitzades a carteres no suficientment diversificades (mètode simple)	154.318
Participacions (dependents, multigrup i associades)	4.703.957
Participacions cotitzades (mètode PD/LGD)	4.319.644
Participacions no cotitzades (mètode PD/LGD) ⁽¹⁾	384.313
Valor total	10.072.116

(1) S'hi inclouen 32 milers d'euros que estan valorats pel mètode simple.

Taula 33 – Exposicions en participacions de capital no incloses a la cartera de negociació

2. Altra informació

La taula següent mostra el detall del valor de l'exposició en renda variable d'acord amb l'aplicació del mètode simple de ponderació i desglossada per categoria de ponderació de risc:

Ponderacions de risc	Exposició (milers d'euros)
Exposicions de renda variable no cotitzades incloses en cartera suficientment diversificades (ponderades al 190%)	-
Exposicions de renda variable negociables a mercats organitzats (ponderades al 290%)	212.252
Resta d'exposicions de renda variable (ponderades al 370%)	154.350
Total exposició en renda variable	366.602

Taula 34 – Exposicions de renda variable (mètode simple)

A continuació es presenta el valor de l'exposició al risc associat a la cartera de renda variable, la pèrdua en cas d'incompliment i la ponderació de risc mitjana.²⁶

²⁶ Aquesta informació es presenta únicament per a les exposicions de renda variable a les quals s'aplica el mètode PD/LGD.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició total (milers d'euros)	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ¹ (%)	Ponderació de risc mitjana ² (%)
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	8.318.767	90,00	113,54
0,094	4.794.259	90,00	98,32
0,156	3.309.470	90,00	126,20
0,307	931	90,00	171,86
0,884	207.981	90,00	253,68
1,574	2.652	90,00	295,10
15,174	3.474	90,00	529,27
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	-	-	-
Total renda variable	8.318.767		

(1) En cas de renda variable, sempre s'hi aplicarà un 90%.

(2) Mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

Taula 35 – Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor

2.2.3. Ajustos de valoració en instruments de capital disponible per a la venda

A continuació es presenta el moviment dels ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda que ha tingut lloc durant l'exercici 2008, amb indicació dels imports transferits al Compte de Resultats.²⁷

Saldo ajustos de valoració el 31/12/2007 (milers d'euros)	Imports transferits al compte de resultats ⁽¹⁾ (milers d'euros)	Plusvàlues i minusvàlues per valoració ⁽²⁾ (milers d'euros)	Passius i actius fiscals diferits (milers d'euros)	Saldo ajustos de valoració el 31/12/2008 (milers d'euros)
3.853.000	106.943	(4.070.572)	1.220.926	1.110.297

(1) Després d'impostos.

(2) Abans d'impostos.

Taula 36 – Ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda

²⁷ Vegeu les notes 24 "Ajustos per valoració" i 25 "Interessos minoritaris" dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2008.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació

3.1. Requeriments generals

Pel que fa a solvència, la cartera de negociació està integrada per aquells actius i passius financers que l'Entitat manté amb intenció de negociació, o que formen part d'una cartera d'instruments financers (identificats i gestionats conjuntament) per a la qual hi ha una evidència d'intenció de negociació.

D'acord amb la Circular de Solvència, hi ha "intenció de negociació" quan les posicions es mantenen amb l'objectiu de realitzar-les a curt termini o de beneficiar-se a curt termini de les diferències entre el preu d'adquisició i el de venda, o de les variacions d'altres preus o del tipus d'interès.

A diferència de la cartera de negociació establerta a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, la cartera de negociació pel que fa al càlcul dels requeriments de recursos propis també està integrada per instruments financers que serveixen de cobertura a altres elements d'aquesta cartera i, en compliment de determinats requisits, per cobertures internes (posicions que compensen d'una manera significativa el risc d'una posició o d'un conjunt de posicions no inclòs a la cartera de negociació). En aquest sentit, la cartera de negociació pel que fa a solvència té més abast que la cartera de negociació determinada a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

L'import dels requeriments de recursos propis mínims per risc de posició de la cartera de negociació i tipus de canvi era, el 31 de desembre de 2008, de 54.461 milers d'euros, i els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart de la cartera de negociació eren de 10.514 milers d'euros (mentre que els requeriments totals per risc de contrapart eren de 225.082 milers d'euros).

3.2. Models interns

El Grup "la Caixa" s'exposa al risc de mercat per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i mercaderies, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa privada. Diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i del VaR, tant pel que fa a les afegides com a les segmentades per factor de risc i per unitats de negoci.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Cal destacar que, el mes de juliol de 2006 el Grup "la Caixa" va sol·licitar l'autorització al Banc d'Espanya per utilitzar el model intern de risc de mercat de la cartera de negociació, de risc de tipus de canvi i or, i de preu de matèries primeres per calcular el consum de recursos propis regulatoris. De la mateixa manera, en l'exercici 2007 el Banc d'Espanya, després del procés de validació desenvolupat, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar en el càlcul de recursos propis regulatoris corresponents al 31 de desembre de 2007. Així mateix, s'està analitzant el document consultiu publicat recentment pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea amb l'objectiu de considerar la incorporació d'un càrrec de risc incremental per complementar el mesurament dels riscos d'esdeveniment i migració de ràting, tenint en compte les recents experiències adquirides durant les turbulències financeres produïdes des de l'estiu de l'any 2007 i agreujades després de la fallida de Lehman Brothers el setembre de 2008.

Tot seguit es resumeixen les metodologies utilitzades per al compliment dels requisits establerts a la Norma Noranta-tresena per poder calcular el consum de recursos propis segons el model intern de "la Caixa".

1. Característiques dels models utilitzats

En línies generals, hi ha dos tipus de mesures que constitueixen el denominador comú i estàndard de mercat per mesurar el risc de mercat: la sensibilitat i el VaR:

- La sensibilitat calcula el risc com a l'impacte en el valor de les posicions d'un petit moviment dels factors de risc, i segueix el procediment següent:
 - Per al risc de tipus d'interès i inflació, es calcula la variació del valor actual de cadascun dels fluxos futurs (reals o previstos) davant de variacions d'un punt bàsic (0,01 %) en tots els trams de la corba.
 - Per al risc de tipus de canvi, es calcula la variació del contravalor de cadascun dels fluxos en divisa davant de variacions d'un punt percentual (1%) en el tipus de canvi.
 - Per al risc de preu d'accions o altres instruments de renda variable, es calcula la variació del valor actual de la posició o de la cartera davant d'una variació d'un punt percentual (1%) dels preus dels seus components.
 - Per al risc de volatilitat (variabilitat dels tipus o dels preus), que incorpora les operacions amb característiques d'opció (*caps* i *floors* de tipus d'interès i opcions sobre divisa o renda variable), es calcula la variació del valor actual de cadascun

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

dels fluxos futurs davant de variacions de les volatilitats cotitzades en tots els trams de la corba, en els tipus de canvi i/o en els preus dels actius.

Aquests anàlisis de sensibilitat donen informació sobre l'impacte d'un increment dels tipus d'interès, dels tipus de canvi, dels preus i de les volatilitats sobre el Valor Econòmic de les posicions, però no comporten cap hipòtesi sobre la probabilitat del moviment esmentat.

- D'altra banda, per homogeneïtzar el mesurament del risc del conjunt de la cartera i per incorporar certes hipòtesis sobre la magnitud del moviment dels factors de risc de mercat, s'utilitza el VaR per a l'horitzó temporal d'un dia i amb un interval de confiança estadística del 99%. És a dir, que 99 de cada 100 vegades les pèrdues reals seran inferiors a les estimades pel VaR. Les metodologies utilitzades per obtenir aquest mesurament són dues: el VaR paramètric i el VaR històric:

- El VaR paramètric es basa en el tractament estadístic dels paràmetres amb la volatilitat i les correlacions dels moviments dels preus i dels tipus d'interès i de canvi dels actius que componen la cartera i, seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, s'aplica sobre dos horitzons temporals: 75 dies, donant més pes a les observacions més recents, i 250 dies, equiponderant totes les observacions.
- El càlcul del VaR històric es realitza per mitjà del càlcul de l'impacte de les variacions històriques dels factors de risc sobre el valor de la cartera actual. Es tenen en compte les variacions dels darrers 250 dies i amb un interval de confiança del 99%.

El valor del VaR diari es defineix com el màxim de les tes quantificacions de les dues metodologies utilitzades. Cal destacar que el VaR històric resulta molt adequat per completar les estimacions obtingudes per mitjà del VaR paramètric, ja que aquest no incorpora cap hipòtesi sobre el comportament estadístic dels factors de risc (el paramètric assumeix fluctuacions modelitzables a través d'una distribució estadística "normal"). Addicionalment, el VaR històric incorpora la consideració de relacions no lineals entre els factors de risc, especialment necessari per a les operacions d'opció, la qual cosa el fa també especialment vàlid.

L'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar també una evolució desfavorable dels preus cotitzats pel mercat. Per aquest motiu, l'Àrea de Control dels Riscos de Mercat completa la quantificació del risc de mercat amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments en la volatilitat del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es realitza prenent en consideració la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99%.

L'agregació del *Market VaR* (derivat de les fluctuacions dels tipus d'interès i de canvi, i de la volatilitat de tots dos) i del *Spread VaR* es du a terme de manera conservadora, assumint una correlació zero entre els dos grups de factors de risc.

2. Validació de la fiabilitat i la coherència dels models interns

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es comparen els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR, la qual cosa constitueix l'anomenat exercici de *back test*. Tal com exigeixen els reguladors bancaris, es realitzen dos exercicis de validació del model d'estimació de riscos:

- *Back test net*, que relaciona la part del resultat diari *marked-to-market* (és a dir, el derivat del canvi en el valor de mercat) de les posicions vives en el tancament de la sessió anterior amb l'import del VaR estimat amb horitzó temporal d'un dia, calculat amb les posicions vives en el tancament de la sessió anterior. Aquest exercici és el més adequat per autoavaluar la metodologia utilitzada per quantificar el risc.
- Addicionalment, s'avalua el resultat total obtingut durant el dia (incloent-hi, per tant, l'operativa intradia que s'hagi pogut realitzar) amb l'import del VaR en l'horitzó d'un dia calculat amb les operacions vives en el tancament de la sessió anterior (*back test brut*). D'aquesta manera, s'avalua la importància de l'operativa intradia en la generació de resultats i en l'estimació del risc total de la cartera.

3. Proves de tensió

Per últim, i amb l'objectiu d'estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi, es fan dos tipus d'exercicis d'estrès sobre el valor de les posicions de Tresoreria:

- Anàlisis d'estrès sistemàtiques: es calcula la variació del valor de la cartera davant d'una sèrie determinada de canvis extrems en els principals factors de risc. Seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i les millors pràctiques bancàries, es tenen en compte fonamentalment els factors de risc següents: els

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- moviments paral·lels de tipus d'interès (pujada i baixada), els moviments de pendent a diferents trams de la corba de tipus d'interès (pronunciament i aplanament), l'augment i la disminució del diferencial entre els instruments subjectes a risc de crèdit i el deute públic (diferència *bo-swap*), els moviments paral·lels de la corba de tipus d'interès del dòlar (pujada i baixada), l'augment i la disminució de la volatilitat dels tipus d'interès, l'apreciació i la depreciació de l'euro en relació amb el dòlar, el ien i la lliura, i l'augment i la disminució de la volatilitat dels tipus de canvi.
- o Anàlisis d'escenaris històrics: es considera l'impacte que tindrien sobre el valor de les posicions situacions que s'hagin produït a la realitat, com ara la caiguda del Nikkei l'any 1990, la crisi del deute nord-americà i la crisi del peso mexicà l'any 1994, la crisi asiàtica del 1997, la crisi del deute rus l'any 1998, la creació i l'explosió de la bombolla tecnològica els anys 1999 i 2000, respectivament, els atacs terroristes de major impacte sobre els mercats financers dels darrers anys, la crisi de crèdit de l'estiu del 2007 o la crisis de liquiditat i de confiança ocasionada per la fallida de Lehman Brothers el mes de setembre de 2008.

Per completar aquests exercicis d'anàlisi del risc en situacions extremes, es determina l'anomenat "pitjor escenari", que és la situació dels factors de risc produïts en el darrer any i que implicaria la major pèrdua sobre la cartera actual. Posteriorment, s'analitza l'anomenada "cua de la distribució", que és la magnitud de les pèrdues que es produirien si el moviment de mercat que les provoqués es calculés amb un interval de confiança del 99,9%.

4. Seguiment i control²⁸

Com a part del necessari seguiment i control dels riscos de mercat assumits, la Direcció aprova una estructura de límits globals de VaR i de sensibilitats per a l'activitat de la Sala de Tresoreria. La Sotsdirecció General de Mercats mateixa gestiona els factors de risc en funció de la relació rendibilitat-risc que determinen les condicions i les expectatives del mercat. L'Àrea de Control de Riscos de Mercat és responsable d'efectuar el seguiment d'aquests riscos. Per acomplir la seva tasca, aquesta àrea fa diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked-to-*

²⁸ Vegeu l'apartat 1.2.4. "Risc de mercat de la cartera de negociació" de la part A d'aquest mateix document per obtenir més informació de l'estructura i l'organització de la funció de gestió del risc de mercat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

market), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits i l'anàlisi de la relació del resultat obtingut davant del risc assumit.

Per fer tot això, cal destacar que l'Àrea de Control de Riscos de Mercat disposa de suficients recursos humans amb elevada capacitat tècnica per poder utilitzar el model intern de Risc de Mercat.

Com s'ha comentat anteriorment, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat és responsable de realitzar el seguiment diari del compliment de límits de risc de mercat i, si s'escau, de la comunicació d'excessos a l'Alta Direcció i a la unitat prenedora del risc que correspongui, amb indicació a aquesta que ha de procedir a la reestructuració o al tancament de les posicions que provoquen aquesta situació o a l'obtenció d'autorització explícita de l'òrgan competent perquè en faci el manteniment. L'informe de riscos, que és objecte de distribució diària, recull de manera explícita el contrast entre el consum efectiu i els límits autoritzats. A més, diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i del VaR, tant pel que fa a les afegides com a les segmentades per factor de risc i per unitats de negoci.

L'Àrea de Control de Riscos de Mercat elabora i distribueix diàriament a la Direcció, als responsables de la Sala de Tresoreria i a Auditoria Interna els informes relatius al seguiment del risc de mercat de:

- o tota l'activitat de tresoreria;
- o la posició que constitueix el perímetre del Model Intern de Risc de Mercat per al còmput de recursos propis; aquest apartat inclou els derivats de renda variable de Criteria CaixaCorp, S.A.
- o La posició estructural de Criteria CaixaCorp, S.A. en divisa estrangera.

De manera genèrica aquest seguiment consta de tres seccions diferenciades: mesurament del risc a dia, *back testing* i *stress test*.

Amb una periodicitat mensual, l'Àrea de Control de Riscos de Mercat elabora una recopilació d'informes anomenada "Resum Executiu", que la Direcció General Adjunta Executiva presenta al Comitè de Direcció, i la secció corresponent a "Risc de Mercat" del "Quadre de Comandament de Riscos", que s'eleva al Comitè Global del Risc de l'Entitat.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Cal destacar que la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos fa una funció de supervisió que té l'objectiu genèric de tutelar la sanitat del risc i preservar els mecanismes de solvència i garantia, alhora que assegura la gestió integral dels diferents riscos garantint-ne la visió general.

Per últim, cal esmentar que les activitats de tresoreria i mercats del Grup "la Caixa" i els sistemes de mesurament i control de riscos utilitzats en aquests àmbits són objecte d'auditoria interna permanent. Així, en el darrer informe emès l'any 2008, Auditoria Interna va concloure que les metodologies i els procediments utilitzats per "la Caixa" per gestionar, mesurar i controlar el risc de mercat associat a l'activitat de negociació a mercats financers són adequats i que compleixen els requisits establerts pel Banc d'Espanya.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

4. Informació sobre el risc operacional

El Mètode Estàndard per calcular el capital per Risc Operacional és el mètode que aplica el Grup "la Caixa" l'any 2008. L'adopció d'aquest mètode va ser acordada pel Consell d'Administració el 18 de setembre de 2008 i comunicada per la Direcció General de Supervisió al Banc d'Espanya el 30 de setembre de 2008.

En aquest sentit, el Grup "la Caixa" ha definit un procediment per calcular el consum de capital per Risc Operacional que segueix les normes establertes per la Circular de Solvència del Banc d'Espanya i la Guia per a l'aplicació del Mètode Estàndard. Aquest procediment ha estat aprovat per la Direcció General Adjunta Executiva de Riscos.

El procediment de consum de capital per Risc Operacional segons el mètode estàndard inclou els aspectes següents:

- Determinació dels ingressos rellevants.
- Assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci.
- Ponderació de les línies de negoci de "la Caixa".
- Càlcul del consum de capital per Risc Operacional segons el Mètode Estàndard.

1. Determinació dels ingressos rellevants

En primer lloc, es determinen els ingressos rellevants fent la suma dels imports comptabilitzats en els epígrafs que la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya estableix al Compte de Pèrdues i Guany consolidat a l'efecte del càlcul de Recursos Propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

Adicionalment, es realitzen els càlculs del consum de capital per Risc Operacional en l'àmbit individual per a les entitats següents requerides pel Banc d'Espanya:

- "la Caixa"
- FinConsum, E.F.C., S.A.
- MicroBank de la Caixa, S.A.
- Corporación Hipotecaria Mutual, E.F.C., S.A.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

Per fer aquests càlculs individuals, els ingressos rellevants s'obtenen dels mateixos epígrafs corresponents al Compte de Pèrdues i Guanys a l'efecte del càlcul de Recursos Propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

Per aconseguir una major aproximació al perfil de Risc Operacional del Grup "la Caixa", també s'analitzen, en l'àmbit individual, les entitats següents: InverCaixa Gestión, S.G.I.I.C., S.A., EuroCaixa 1 SICAV, S.A., Caixa Inversiones 1, SICAV, S.A., Critería CaixaCorp, S.A. i CaixaRenting, S.A.

2. Criteris per a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci

A partir de la informació de les magnituds comptables d'aquests epígrafs de cada entitat, es procedeix a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci. Aquesta assignació, que es realitza per a cada empresa, es fa en funció de:

- L'activitat principal que origina la comptabilització a cadascun d'ells.
- El tipus de clients objectiu de cada empresa.
- Els requeriments normatius establerts.

Així, per exemple, l'epígraf 3 "Rendiments d'instruments de capital" del Compte de Pèrdues i guanys, que inclou principalment els imports procedents de dividends d'instruments de capital disponibles per a la venda, s'assignen a la línia de negoci de Banca Comercial.

3. Criteris per ponderar les línies de negoci de "la Caixa"

La distribució per línies de negoci dels epígrafs del Compte de Pèrdues i Guanys es du a terme a partir de la informació facilitada pel Sistema de Gestió Intern (IGC) de les diferents activitats, productes i serveis que "la Caixa" presta als seus clients.

Per calcular aquesta ponderació s'apliquen dos criteris:

- **Tipologia de clients.** Es classifica en funció del tipus de client que origina l'ingrés/la despesa i de la seva classificació per segment. D'aquesta manera:
 - *Banca Minorista:* Particulars, Autònoms i Microempreses.
 - *Banca Comercial:* Pimes, Grans Empreses i Sector Públic.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

- **Productes/Serveis.** Es classifiquen a la línia de negoci que correspongui segons els criteris d'assignació de la Circular de Solvència i de la Guia per a l'aplicació del Mètode Estàndard. Així, per exemple:
 - Comissions de comercialització de fons d'inversió a la línia d'intermediació minorista.
 - Comissions de préstecs sindicats: finançament empresarial.

4. Càlcul del consum de capital per Risc Operacional segons el Mètode Estàndard

Un cop determinats els ingressos rellevants i assignats a la línia de negoci que els correspon, s'aplica la Beta que indica la Circular de Solvència per a cada línia de negoci, se'n fa la mitjana dels tres darrers anys i s'obté el capital necessari per Risc Operacional.

	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

5. Informació sobre el risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació

5.1. Gestió del risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació

El risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació, com s'ha comentat anteriorment,²⁹ es produeix quan els canvis a l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el seu Valor Econòmic i en el Marge Financer.

Aquest risc, gestionat i controlat directament per la Direcció de "la Caixa" a través del Comitè de Gestió Global de Risc i del Comitè de Gestió d'Actius i Passius (COAP), es calcula mensualment; s'emet l'Informe del COAP, que reporta informació sobre la situació de risc estructural de balanç en termes de Valor Econòmic i de Marge Financer.

Hi ha un seguit d'hipòtesis clau relacionades amb la gestió del risc de tipus d'interès estructural de balanç. En primer lloc, les hipòtesis de cancel·lació anticipada dels productes d'actiu i passiu s'obtenen per mitjà de la utilització de models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables del comportament dels clients, variables que inclouen les característiques dels productes mateixos, variables estacionals i variables macroeconòmiques.

El tractament dels comptes a la vista pretén adaptar el venciment indeterminat dels saldos a un venciment concret basant-se en l'estudi dels clients realitzat per l'Entitat i en l'experiència històrica. Per fer això s'utilitzen dos criteris (la modificació del tipus d'interès i el grau de permanència d'aquests saldos) tenint sempre en compte el principi de prudència en la modelització.

²⁹ Vegeu l'apartat 1.2.6 "Risc de tipus d'interès a posicions no incloses a la cartera de negociació" de la part A "Aspectes generals" d'aquest mateix document.

 "la Caixa"	INFORMACIÓ AMB RELLEVÀNCIA PRUDENCIAL
BASILEA II	Obligacions d'informació al Mercat

5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès

Finalment, es comenta l'impacte de les variacions del tipus d'interès sobre el Valor Econòmic i sobre el Marge Financer. La informació presentada només recull la divisa euro, ja que és l'única en què hi ha una posició important sensible als tipus d'interès.³⁰

En referència a l'impacte de les variacions dels tipus d'interès sobre el Valor Econòmic i sobre el Marge Financer, s'han aplicat els mateixos criteris que els establerts per emplenar l'estat RP51 del Banc d'Espanya.

Amb data 31 de desembre de 2008, el moviment paral·lel de tipus d'interès aplicat per a l'estimació de l'impacte sobre el Valor Econòmic i sobre el Marge Financer és de baixada de -145 punts bàsics.

Divisa	Impacte sobre el Valor Econòmic (milers d'euros)	Impacte sobre el Marge Financer (milers d'euros)
Euro	(429.203)	(86.651)

Taula 37 – Impacte del risc de tipus d'interès

³⁰ Posició important sensible als tipus d'interès definida com a actiu o passiu a la divisa superior de mitjana, durant els sis mesos immediatament anteriors, al 5% de l'actiu o el passiu total de l'Entitat.